M168

LKA

NAUJASIS GYVENIMAS

Antrieji metai Nr. 11 (13) Religinės kultūros laikraštis 1946 m. birželio 19 d.

D-ras Jonas Matusas

VYSKUPAS MOTIEJUS VALANČIUS

Motiejus Valančius buvo Žemaitijos ūkininko sūnus. Gimė 1801 m. Aukštuosius mokslus ėjo Vilniaus universitete. Paskui profesoriavo Peterburgo (dabartinio Leningrado) katalikų dvasinėje akademijoje. Po to ilgesnį laiką buvo Žemaičių vyskupijos dvasinės seminarijos rektorium. Iš čia pašauktas į aukščiausią katalikų Bažnyčios hierarchijos vietą — kaip Žemaičių vyskupas. Mirė 1875-ais metais. Taigi Motiejus Valančius buvo žemo kilimo lietuvis, kuris pasiekė aukščiausias mokslo ir visuomenės viršūnes Dievo garbei ir savo žmonių, Lietuvos gerovei.

I. Valančius sukūrė Lietuvos mokyklą

Lietuvos pradžios mokykla tai Valančiaus darbas. Tokių mokyklų buvo ir anksčiau 17—18-me amžiuje. Bet tai vien mėginimai ir, antra, anų laikų pradžios švietimas buvo palaidas, beveik nekontroliuojamas. Vyskupo Valančiaus reikalavimas aiškus ir griežtas — prie kiekvienos parapijinės bažnyčios turi būti ir mokykla. Ne tik reikalavo, bet ir žiūrėjo, kad būtų vykdoma. Ana, vienuolyno bravorą įsakė uždaryti ir čia pat atidaryti pradžios mokyklą.

Motiejus Valančius savoms mokykloms įvedė griežtą kontrolę. Dekanai turėjo sudaryti jų sąrašus, o vyskuno kūrija sustatydavo bendrą sąrašą visai plačiai vyskupijai. Dar negana. Vyskupas tikrindavo švietimo pasėkas. Klebonai kalėdodami turėdavo surašyti kiek parapijoje raštingų žmoniu. Pagal tai Valančiaus kūrija išvesdavo bendra skaičių visai Žemaičių vyskupijai. Valančiaus mokykloje mokyta skaityti, rašyti, skaičiuoti ir tikybos. Mokė patys kunigai ar bažnyčios aukštesnieji tarnai.

II. Valančius žmonėms davė knygų pasiskaityti

Išmokius skaityti, reikia duoti ką skaityti. Vyskupas Valančius patsai parašė daug tikybinių ir pasaulinių knygelių. Tarp dorovinio — asketinio kurinio raštų randame ir giesmynų. Ir šiandien Lietuvos kaimas gieda iš Valančiaus laikų „kantičkų" (deja, nepriklausomybės laikais neparūpinta švaraus, pataisyto jų leidimo).

Iš pasaulinio turinio veikalų tepaminėsime „Vaikų knygelė", „Palangos Juzė" ir „Paaugusių žmonių knygelė". Tie ir kiti Valančiaus raštai turi literatūrinę vertę dėl savo kalbos ir stiliaus. Kalba yra gryna grynutėlė, o stilius gyvas, vaizdingas, lengvutėlis. Skaitant Valančių, neima nuobodulys, nes pas jį apstu iš gyvuojančio gyvenimo imtų pavyzdžių, iš gyvo, lietuviško gyvenimo. Kokio Valančiaus būtą pažangaus, matyt iš to, jog buvo sumanęs ir laikraštį leisti. Vardą buvo parinkęs „Pakeleivingas". Tik carinės Rusijos valdžia leidimo nedavė.

III. Valančius žmones nublaivino ir suorganizavo į draugijas

Girtas žmogus užmiršta ne tik savo vargus, bet ir pareigas, darbus, Dievo įsakymus... O apie švietimą tokiam visai nekalbėk. Anuo metu gėrė visi luomai, bet ūkininkai, kaimiečiai — daugiausia. Valančius tarė ugningą žodį, mostelėjo galinga ranka — ir jie metė gėrę. Tikrai taip! Per nepilnus vienerius metus visose milijoninės Žemaičių vyskupijos parapijose buvo įvestos „blaivybės brolijos". Tai iš viso pirmos lietuvių ūkininkų — valstiečių draugijos.

Buvo veikiama valančiškai. Blaivininkai buvo surašomi parapijomis, dekanatais ir paskui sutraukiama į vieną visos vyskupijos sąrašą. Vyskupas Motiejus dirbo tikrai naujoviškai, moderniškai. Jis sudarė ir vyskupijos vadovų blaivininkų sąrašą — pirmasis įsirašė patsai, įrašydino prelatus, kanauninkus, seminarijos profesorius, pagaliau, klierikus, net ir tarpus. Reikėjo žadėti negerti tik stipriųjų svaigalų. Dar vienas valančiškumas: vyskupas rašė ganytojiškus blaivybės laiškus visai vyskupijai, atskiriems luomams, kunigams ir (negirdėtas dalykas!) pavienėms parapijoms.

Blaivybė įsisiūbavo gaivalingai, masiškai. Jos įvedimui atminti žmonės statė mūrines koplytėles (neviena jų ir šiandien tebestovi), kryžius, drožinėjo medžio statulas. Patsai Valančius tam reikalui nukaldino medalį. Čia yra Nekaltai Pradėtosios Marijos paveikslas su parašu „Per Tavo užtarimą išturėsime iki galo"; antroje gi pusėje — įrašyta „Blaivybės įvedimui atminti". Blaivybės medalis autoriaus rūpesčiu per tėva Joną Bružiką buvo partrauktas iš U.S.A. ir išspausdintas „Naujojoje Romuvoje" ir „Sargyboje".

IV. Valančius pradėjo kurti Lietuvos mokslą

Motiejus Valančius yra pirmas lietuviškas mokslininkas. Jis lietuvių kalba parašė pirmą tikrai mokslinį veikalą — „Žemaičių vyskupijos Istorija" (1849 m.). Lenkai pasidarė jo vertimą. Ir šiandien, po 100 metų Valančiaus veikalas nepaseno ir gali būti pavyzdžiu mūsų istorikams. Pabrėžiame, rašytas ne lenkų ar kuria kita kalba, bet savo gimtaja, lietuviška.

V. Valančius įveikė nežmoniškas darbo sąlygas

Vyskupas Motiejus Valančius veikė rusų priespaudos laikais. Zandarai sekiojo, kai jis lankydavo vyskupiją. Draudė jo blaivybės brolijas. Knibinėjo jo parašytas knygas. Nepakęsdami uolaus vyskupo, keletas kunigų apostatavo ir kiekviena proga stengėsi daryti kliūčių pareigingam vyskupui. Pirmasis rusiško diktatoriaus tipas, ano meto Lietuvos valdytojas Muravjovas buvo nusistatęs Valančių ištremti kur į Rusijos gilumą. Tik pabūgo jo vardo ir žmonių prisirišimo.

Valančius nieko nepaisė. Kai rusai uždraudė spaudą, jis savo raštus spausdino užsienyje (Prūsuose) ir slaptai į Lietuvą gabeno. Taigi Motiejus Valančius yra pirmasis mūsų knygnešys! Tai nuostabaus kovotojo tipas. Kad ir jo sukurtoji kankinių litanija: visi pirmųjų krikščionybės amžių kankiniai statomi pavyzdžiu lietuviams. „Šv. Jonas, Aliejuje virintas — melski už mus! — Šv. Paulius, kardu nukirsdintas — melski už mus! — „Šv. Agnietė, įkaitinta geležim deginta — melski už mus!"...

Valančiaus būta nepaprasto žmogaus. Jis rašė keletą dienoraščių, kur mūsų laikams paliko suregistraves savo vyskupinius, visuomeninius ir kultūrinius veiksmus. Ir ano meto ir dabartinė Lietuva Motiejum Valančium didžiuojasi. Drąsiai tariame: Valančius — genialus lietuvis! Jis turi garbingą vietą viso pasaulio kultūros ir visos Katalikų Bažnyčios istorijoje. Tik, gaila, platusis pasaulis mūsų Valančiaus dar nepažįsta. Tai paaiškėjo, kai šio straipsnio autorius vieną kartą (bene 1934 m.) apie jį trumpai parašė vienam Šveicarijos laikraščiui (Internationale Zeitschrift gegen den Alkoholismus). Redaktoriai stebėte stebėjosi, kad lietuvių tauta turi tokį garsų vyrą. Čia rašantį autorių Valančium domėtis ir jo veikalus tyrinėti paskatino neužmirštamas Tumas — Vaižgantas, kuris apie tą vyskupą pradėjo kalbėti dar spaudos draudimo laikais.

Tenka atkreipti dėmėsį į tai, kad, kūniškų būtybių pasaulyje veikėjas yra kitokiame santykyje su savo padariniu, negu maistas su maitinamuoju. Veikėjas su savo padariniu gali santykiauti ne savo esme, bet tik savo panašumu ir savo jėga. O maistas turi savo esme su maitinamuoju susijungti. Dėl to ir šventosiose misterijose, žmogumi tapęs ŽODIS, krikšto sakramente, kuris yra dvasinis atgimimas, kitaip su mumis susijungia, negu Euchristijoje, kuri yra dvasinis maistas. Krikšto sakramente žmogum tapęs ŽODIS pas mus ateina tik savo galybė, tik kaip veikėjas, o Eucharistijos sakramente ateina pas mus jis pats, visa savo esme.

šv. TOMAS AKVINIETIS
S. c. G. 4,61.

Nėra ir niekad nebuvo tokios didžios tautos, kuriai Dievybė būtų buvusi taip arti, kaip mūsų Dievas yra mums. Vienintelis Dievo Sūnus norėjo mus padaryti savo dievystės dalininkais. Jis priėmė mūsų prigimti, tapo žmogumi, KAD ŽMOGŲ SUDIEVINTŲ. Dėl to jis mums Eucharistijoje padovanojo mūsų išganymui tai, ką jis iš mūsų prigimties buvo paėmęs.

Kas gali būti nuostabesnio už šį sakramentą. Jame duona ir vynas esmiškai pasikeičia Kristaus Kūnu Krauju.

šv. TOMAS AKVINIETIS
oppusculum 57.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

A. Maceina

DIDŽIOJI KONRADO IMPROVIZACIJA

ŽMOGAUS KOVA SU DIEVU

5

Dievo, kaip meilės paneigimas, yra tiktai įžanga į kovą. Tai yra šitos kovos pateisinimas ir jos pagrindimas. Po jo eina jau tiesioginis Konrado prabilimas į Dievą ultimatyviniu būdu. Konradas pradeda nagrinėti savo jausmą ir savo gyvybę:

„Davei man trumpiausią gyvybę
ir kuo stipriausią jautimą" (tbd.).

Paskui, tarsi žaizdamas, lygina savo jausmą su savo gyvybe. Jausmas esąs tik kibirkštelė, o gyvybė tik valandėlė. Šito susimąstymo metu Konradas tarsi leidžia pagalvoti ir pačiam Dievui. Jis pastatė Dievui savus reikalavimus, jis paneigė Jį kaip meilę, tačiau jis duoda laiko Jam pamąstyti ir atsakyti:

„Na.. gerai.. Dar kartą Tave šaukiu,
dar kartą draugiškai sielą Tau rodau."

Kovos paskelbimas vyksta iš lėto, tam tikrais tarpsniais, tarsi Konradas nujaustų, kad sykį pirštinę Dievui metus kelio atgal nebebus. Todėl jis neskuba. Jis dar sykį lyg ir draugiškai kreipiasi į Dievą, laukdamas Jo atsakymo. Tačiau Dievas ir šį sykį tyli. Konrado laukimas darosi nevaisingas. Tada jis pradeda jau tiesiog grasinti:

„Tyli! Juk su velniu esi pats kovojęs.
Šaukiu Tave: tik stoki.
Neniekink, nevienas aš, nors vienas
čia sukilęs.
Su didžia tauta savo širdį esu
sujungęs,
turiu kariuomenę ir sostų galybę.
Piktu žodžiu prieš Tave jei stosiu,
pareikšiu kovą Tau sunkesnę, negu
velnias:
jis grūmės išmintim, širdim Tave aš
imsiu."

Šitame grasinime kaip tik ir pasirodo, kad Konradas save pergyvena, kaip irracionalinio meilės prado atstovą ir tikisi, kad tuo būdu jo kova su Dievu bus žymiai sunkesnė ir sėkmingesnė, negu toji, kurią Dievui buvo paskelbęs pirmykštis Sviesnešys. „Jis grūmės išmintim". Tuo tarpu Konradas panaudos savo širdį, tąjį kibirkštinį jausmą, kuris tačiau, tarsi nepaprasta jėga, vieną valandėlę galėsiąs sukrėsti visą dieviškąją santvarką.

Vis dėlto Konradas pačią kovą dar vilkina. Jis vėl lyg atlyžta ir pradeda tarsi pasiteisinti, kodėl jis imasi tokių kraštutinių priemonių:

„Kentėjau ir mylėjau, skausmuos ir
meilėj augau.
Paveržei man kadaise mano asmens
laimę:
krūtinėn aš mušiau kruvinomis
kumštimis,
bet prieš dangų jų nekėliau",

Nesunku įspėti, kad Mickevičiaus meilė Marilei čia sunkiu aidu prabyla ir sudaro pateisinimo pagrindą. Konradas mylėjo. Tačiau šita jo meilė žlugo. Ji buvo kito paveržta. Ji sudarė asmeninės jo laimės pagrindą, kuris sugriuvo, sudarydamas nepaprasto skausmo. Vis dėl to tada Konradas kovos Dievui neskelbė. Prarasta asmens laimė dar nebuvo pakankamas akstinas pašaukti Dievą kovon ir stengtis paveržti Jo valdžią. Tačiau dabar

„žiūriu į vargšę tėvynę.
kaip sūnus į tėvą, į ratą įpintą.
Visos tautos kančias junta,
lyg motina savyj kad junta vaiko
kančią.
Kenčiu ir siuntu..."

Tautos nelaimė yra tai, dėl ko Konradas pradeda ieškoti paramos ir pagalbos pas Dievą ir statyti Jam savus reikalavimus. Jis savo asmenines kančias išlaikė didvyriškai. Kruvinomis kumštimis iš skausmo daužė sau krūtinę, tačiau prieš dangų jų nekėlė ir į Dievą su ypatingais reikalavimais nesikreipė. Tačiau dabar, kada nelaimė ištiko visą tautą, kadà ji visa virto kankine, skausmas pasidarė per didelis. Jis pažadino Konrade savotišką pašėlimą, kuris žmogų veda ligi kraštutinių ribų. Konradas tautos skausmo akivaizdoje pasiryžo kreiptis į Dievą ir galų gale pasakyti Jam visa, ką jaučia ir ko jis nori. Tautos kančios yra daugiau negu vieno asmens meilės žlugimas. Jos vertos yra, kad ir pasaulio Kūrėjas atkreiptų į jas savo dėmesį. O Dievas? Konradas pradeda ironizuoti:

„... o Tu mintingai ir linksmai
mus visados valdai,
mus visados teisi
ir, sako, jog pats nė neklysti".

Dievui priskiriama pasaulio Apvaizda, Jo išmintis, Jo neklaidingumas tautos kančių akivaizdoje pažadina Konradui skaudžios patyčios jausmą. Dievas, kuris šaltai žiuri į žmonijos skausmus, kuris „mintingai ir linksmai" pasaulį valdo, iš tikro, negali būti meilės Dievas. Jis tegali būti tiktai išmintis, kuriai skausmas ir laimė yra lygiavertės ir kuri abiejuose šituose gyvenimo praduose randa lygaus įdomumo. Bet ironiją greit pakeičia vėl iškilęs tragiškai nevilčingas reikalavimas. Konradas pradeda išskaičiuoti: jeigu Dievas pasaulį myli, jeigu jau kurdamas jį mylėjo, jeigu šita jo meilė nėra klaida ir baisybė, jeigu į žmonių kančias Jis nežiūri kaip į sąskaitų suvesdinėjimą, jeigu Jo meilė yra kam nors reikalinga, jeigu.. Ir Konradas nebaigia šitos išlisos eilės „jeigu", nes pamato, kad viskas yra veltui, kad Dievas vistiek neatsiliepia. Tada jis nutraukia šitą savo išskaičiavimą kuris turėjo uždavinį pažadinti Dievuje kokį nors atbalsį, ir pradeda ruoštis tikrai ir paskutinei kovai. Prieš pat šitos kovos galą Konradas nepaprasta įtampa dar sykį suglaudžia visa, ko jis iš Dievo reikalauja, kas jis pats yra ir kodėl Dievas turi pasidalyti su juo siefų valdžia:

„Tyli... Aš savo širdies gelmes esu
Tau pravėręs...
Šaukiu: duok man valdžią. Jos
menka dalis,
žemės puikybių valdžios tik dalis —
su tąja dalimi kiek laimės aš
sukurčiau.
Tyli... Nenori širdžiai, išminčiai
bent duoki.
Matai, jog žmonių ir angelų pirmasis
geriau Tave pažįstu, negu arkangelai.
Esu vertas, kad su manim valdžia
pasidalintum...
Jei klystu, sakyk... Tyli... Juk
nemeluoju.
Tyli, žinodamas, kad stiprus esi...
Žinok, jog jausmas sudegins, ko min-
tis nesulaužo...
Matai gi mano ugniavietę — tą jautimą,
kurį renku, spaudžiu, kad didžiau jis
degtų.
Kalu į geležinį mano valios ratą,
lyg šovinį į didžiąją kanuolę..."

Po šito santraukinio pasisakymo galas artėja labai greitai. Kaž koks balsas sušunka „Ugniesi Sauk". Konradas paklauso šito balso ir reiškia paskutinį Dievui grasinimą. Valios patranka jau užtaisyta. Bereikia tik iššauti:

„Atsiliepk! Nes šausiu prieš pri-
gimtį aš Tavo.
Jei griūvėsiais dar jos ir nepaversiu,
bent visą Tavo valdžios sritį čia
sukrėsiu".

Tačiau mums įdomu, kas bus tasai šovinys, kuris sukrės visą dieviškąją santvarką? Kuo, būtent, Konradas konkrečiai nuveiks Dievą? Jeigu prisiminsime kovos pradžią, kurioje Konradas paneigia Dievą, kaip meilę, nesunku bus įspūti, kad kaip tik šituo teigimu, kad Dievas nėra meilė, Konradas ryžtasi iššauti į Dievo tvarką. Šitą mintį patvirtina Konrado žodžiai — jau paskutiniai:

„nes balsą iššausiu į santvarką Tavo,
tą balsą, kuris eis iš kartų į kartas:
sušuksiu, jog esi ne pasaulio tėvas,
bet..."

Pats Konradas šito sakinio nebaigia. Ar jis neišdrįsta ar nepajėgia, mes negalime įspėti. Tačiau Konrado sakinį pabaigia velnio balsas. Jis prisijungia prie Konrado ir jo mintį išvysto ligi galo. Velnio balsas sušunka „Caras". Vadinasi, Dievas yra ne pasaulio tėvas, bet caras, jėga, žiaurumu, krauju ir žudynėmis valdąs žmones ir tokiu būdu išlaikąs savo galybę. Tai, ką Konradas telkė pats savyje, ką jis rinko, spaudė, „kad didžiau degtų", ką jis kalė į geležinį savo valios ratą, dabar objektyvuojasi ir žodžio pavidalu išskrenda į pasaulį. Tai ir yra tasai šovinys iš didžiosios kanuolės. Šito šūvio galas yra tragiškas ir pačiam Konradui: jis susvyruoja ir krinta žemėn apalpęs. Šovinys sugriovė ne dieviškąją santvarką, bet paties Konrado sąmonę. Pasakojama, kad ir pats Mickevičius buvo rastas apalpęs po šios improvizacijos.

Tuo baigiasi žmogaus kova su Dievu. Ir šita pabaiga yra labai būdinga ir turinti gilios prasmės. Kovoje su Dievu žmogus niekados nėra tikras ne tik savo laimėjimu, bet net ir savo drąsa. Jis visados svyruoja ir klūpčioja. Tai mes matėme ir Konrado atveju. Jis keletą kartų savotiškai suklumpa. Jis pabrėžia nepaprastą savo galybę, savo lygumą su Dievu, tačiau iš kitos pusės nuolatos tarsi atsiprašinėja ir teisinasi. Taip yra dėl to, kad žmogus jaučia, jog šita kova yra kova su pačiu savimi, su savo būties principu. Kiekvienu atveju ir kiekvienoje situacijoje Dievas pasilieka žmogaus būties šaltinis ir jo Kurėjas. Todėl kovos skelbimas Dievui yra lygus kovos skelbimui sau pačiam, sau ne pavirsutiniška, bet giliausia metafizine prasme: kovos skelbimas pačiam savos būties pagrindui. Todėl žmogus ir atidėlioja šitą kovą ligi paskutinio momento. Jis savaimingai jaučia, kad kai šita kova bus paskelbta, kai šūvis bus išleistas, žmogus negalės ilgai jos pakelti ir joje išsilaikyti. Štai kodėl ir Mickevičiaus improvizacijoje pačios kovos momentas yra labai trumpas. Prieš jį eina ilgas ir lūkuringas žmogaus pasiruošimas kovai, jos savotiškas vilkinimas ir delsimas. Po jo eina pralaimėjimas, taip pat ne Dievo, bet žmogaus. Žmogus pralaimi kovą su Dievu, pralaimi būtinai ir neišvengiamai. Ne todėl, kad jis kovoja su stipresniu ir galingesniu, bet todėl, kad šioje kovoje jis kovoja su savimi pačiu. Šūvis, kurį Konradas rengė Dievui, tikrumoje buvo paleistas į jį patį. Todėl jis mirtinai jį ir sužeidė. **Kova su Dievu yra neprasminga ne dėl to, kad Dievas, kaip jėgingesnis, visados žmogų parblokštų, bet dėl to, kad ji neturi prasmės pati savyje.** Žmogus šitą kovą paskelbia, atsirėmęs į prieštaraujančias prielaidas. Vietoje išėjęs kovoti su kaž kuo kitu, tegul ir su transcendentine būtybe, jis tikrumoje išeina kovoti su pačiu savimi, kadangi Dievas žmogui yra artimesnis, negu jis pats sau. Kova su Dievu tokiu būdu visados atsigrįžta prieš patį žmogų. Savo protu arba savo širdimi padaręs klaidingas išvadas ir jomis pagrindęs savo sukilimą prieš Dievą, egzistencinėje tvarkoje jis pamato, kad jis sukilo prieš savo paties būtį. Deja, tai pamato jis tik tada, kai šitą kovą išgyvena. Kovos skelbimas Dievui teoriškai yra galimas. Tačiau kovos pergyvenimas ir jos pakėlimas yra egzistenciškai neįmanomas. Štai kodėl kai tik velnias išvysto Konrado mintį ligi galo, kai parodo, kas Dievas Konrado supratimu yra, Konradas neišlaiko ir krinta apalpęs. Taip yra su kiekvienu žmogumi. Kiekvienas žmogus yra kovotojas su Dievu savo dvasioje, savo mintyje, savo jausmuose. Tačiau jis nėra ir negali būti kovotojas savo egzistencijoje, nes tai būtų paties savęs sunaikinimas. Savo egzistencijoje žmogus gali būti arba Dievo garbintojas arba nesidomįs Juo visiškai. Tuo tarpu kovą yra didžiausias susidomėjimas. Tai yra įtempimas visų galių ir viso savęs sutelkimas aplinkui priešo būtį. **Kova yra absoliutinis priešininko pripažinimas.** Kai žmogaus priešas pasidaro Dievas, žmogus absoliučiai Juo susidomi, aplinkui Jį sutelkia visą save ir tuo būdu Dievas tokiam žmogui pasidaro viso jo gyvenimo centras, į kurį yra nukreiptas visas žmogaus dėmesys. Čia yra priežastis, kodėl kovoją su Dievu žmonės daug greičiau nusilenkia prieš savo Priešininką ir prie Jo kojų sudeda savo ginklus, negu tie, kurie Juo nesidomi. Kovos momentą žmogus susiduria su Dievu ir paregi, kas Dievas jam yra. Tuo būdu jis kaip tik Dievą ir atranda. Pamatęs, kad kova yra neprasminga dėl to, kad ji eina prieš patį žmogų, kad Dievo sunaikinimas yra lygus paties savęs sunaikinimui, žmogus sunkniumba ne tik dėl jėgų išsisėmimo, bet ir dėl atgailos. Jo pralaimėjime suskamba ir jo laimėjimo motyvai. Štai dėl ko ir Konradui apalpus, angelų balsai primena, kad prisikėlęs Konradas kryžiumi pagarbinsiąs Dievą. Žmogaus kova su Dievu tikrumoje baigiasi žmogaus laimėjimu, tačiau jau kita prasme ir kitoje plotmėje, negu pats žmogus iš sykio buvo tikėjęs. Žmogus laimi kovą su Dievu per jos pralaimėjimą ir per jos neprasmiškumą.

Pabaiga

Paul Doncoeur

Kriksto sakramento administravimas

Liturginis sąjūdis įvairiuose katalikų kraštuose yra įnešęs daug gyvos dvasios į religinį gyvenimą. Pas mus bent teoriškai maža yra šiuo sąjūdžiu domėtasi. Mūsų liturginė literatūra per paskutinius dešimtmečius beveik nėra pasistūmėjusi nuo Čibiro laikų. Dėl to manome būsiant naudinga supažindinti gerb. skaitytojus su Prancūzų dirbamais šioje srityje darbais šioje srityje. Čia dedamas straipsnis yra paimtas iš šių metų „Etudes". Red.

Liturginės Pastoracijos Centras 1945—46 metų programoje yra įsirašęs studijuoti Krikšto sakramento administrvimą šeiminiu ir pastoraciniu požiūriu. 1946 metų sausio mėn. posėdžiai iškėlė problemą, nusmaigstė klausimų dirvą ir pasiruošė 1946 metų darbams. Šių metų studijų savaitė, reikia tikėtis, duos visai apčiuopiamų vaisių. Yra naudinga, kad jau dabar katalikų viešoji opinija būtų supažindinta su problema ir kad išvidinis pasirengimas paruoštų dirvą tam dalykui, kurį mes laikome ne tik pažinimo, bet ir malonės dalyku.

Apie ką tat eina kalba?

Juo labiau yra svarbu švariai pastatyti klausimą, kad daugumas krikščionių, taip pat ir kunigų jo neįžvelgia. Ar Bažnyčia laukė iki 1946 metų, iki susirinks Liturginis Pastoracijos Centras, kad iš jo sužinotų, kas tai yra krikštas, ir pasimokytų, kaip jį reikia tinkamai administruoti — sako jie. — Ar visa tai nėra parašyta Rituale?

Žinoma, atsakome mes, bet pas mus eina kalba tik apie tai, kad įsisąmonintume tai, ką Bažnyčia žino ir ko ji nori, o ką mes esam užmiršę arba ir visai nepažinę.

Šiandien jau niekas neabejoja ta nauda, kurią liturginis renesansas padarė ir tebedaro Eucharistijos sakramento celebravimui, grąžindamas jam bendruomeninį ir pirmykštį gyvastingumą. Senesnieji kunigai dar atsimena bendrais bruožais tą būklę, kuri mums buvo tapusi nebepakenčiama, o kurios jaunieji šiandien visiškai negali suprasti. Kai aš pasakoju jauniesiems, kad prieš 40 metų vienuolynų naujokams nebuvo leista priimti Komuniją savaitės būvyje, ir kai mes tą leidimą išgavome, tai Komuniją turėjome priimdinėti atskiroje koplyčioje ir jokiu būdu ne per bendruomenės mišias... Kai aš visa šitai pasakoju, tai jie nenori manimi tikėti. Ir reikėjo ne ko mažiau, kaip Pijaus X jėgos, kad sugriautų tą režimą ir mišioms grąžintų jų pilnumą, grąžinant per jas tikinčiųjų komuniją. Ir nuo tada tikintieji vėl atnaujino savo seną dialogą su kunigu, o kunigas pasijuto celebruojąs mistinę Kristaus puotą kartu su savo žmonėmis, apsuptas bendradarbių ir liudininkų, aukos ir giesmės bendrininkų. Tai, rodos, taip paprasta ir natūralu.

Pažanga šioje srityje nereiškia nieko kito, kaip grįžimo į pirmykštes tiesas, ir, nebūdamas naujadaras, jis yra tikras renesansas. Bažnyčia negali šiam sąjūdžiui nepritarti ir neatidaryti jam plačiai visų kelių. Tai, ką prieš 20 metų mes padarėme moterystės sakramento apeigoms grąžinti jų šventumą, pasaulines apeigas pakeičiant mišiomis ir komunija, mums šiandien atrodo taip paprasta, jog mes kitaip ir įsivaizduoti negalime. Ir taip bus dar daugelyje sričių. Liturginio atgimimo sąjūdis yra kartą prasidėjęs ir toliau eina, aiškiai šv. Dvasios stumiamas, į plačius laukus, kurie dar dirvonuoja. Dar reikės daug drąsos; bet lemiamoji kova jau yra laimėta, nes principinis klausimas nėra nuginčytas, ir dabar reikalas eina tik apie užėmimą teritorijos, kurią palieka besitraukiąs priešas. Šis žodis nėra per stiprus, nes iš tikrųjų iš pasaulinės rutinos čia reikia atpirkti dievišką autentiško krikščionio gyvenimo lobį.

Kokia forma yra konkrečiai statomas krikšto klausimas? Aš norėčiau sugebėti šiuo didžiu klausimu sužadinti tikrų tikinčiųjų jautrumą.

Aš turiu prisipažinti, kad, dvidešimt metų dirbęs, norėdamas savyje atnaujinti krikšto supratimą ir tikėjimą, aš ir šiandien nesu patenkintas tuo, kaip aš tą sakramentą teikiu. Štai jau dešimt metų, kaip aš esu pasiryžęs kiekvieną kartą, pakviestas krikštyti kūdikio toms apeigoms suteikti pilnutinį pobūdį. Ir kiekvieną kartą po krikšto aš grįžtu širdyje nepatenkintas: „be, ne taip reikia krikštyti."

Kai aš įsimąstau į didingumą to veiksmo, kuriuo šis vaikas buvo panertas Kristaus mirtyje, kad jis dėl to būtų prikeltas jo prisikėlime; kai aš įsimąstau į tą kovą, kurią aš, kaip Dievo tarnas, turiu vesti per visą savo gyvenimą, kad velnią nuvyčiau nuo jo taip toli, kad jis niekad šio žmogaus neužvaldytų; jei aš darau visa galima, kad iš šios būtybės taptų gyvas Kristaus narys, pilnas šv. Dvasios ir skirtas amžinajam gyvenimui; jei aš žinau, ką tai reiškia, kai aš prisaikdinu krikšto tėvus ištarti už priesaiką, kuri jį įpareigoja „būti Kristui visada"; ir kai jis tokiu būdu tampa įskaitytas į Evangelijos palaiminimų eiles, kurių jis niekada negali išsižadėti; jei aš imu rimtai tą likimą, kurį aš šiandien atpalaiduoju veikti arba netikinčiojo krikščionio pasmerkimui, arba šventojo palaimai, jei aš suprantu, ką tai reiškia iš jo padaryti Dievo sūnų... Ne, tai neturėtų įvykti taip švelniai ir paprastai. Čia yra tragiška. Arba greičiau čia taip pat baisu, kaip ant Kalvarijos kalno, taip pat didinga, kaip Amžinojo Žodžio Įsikūnijimas, taip pat iškilmingą, kaip žengimas į amžinybę.

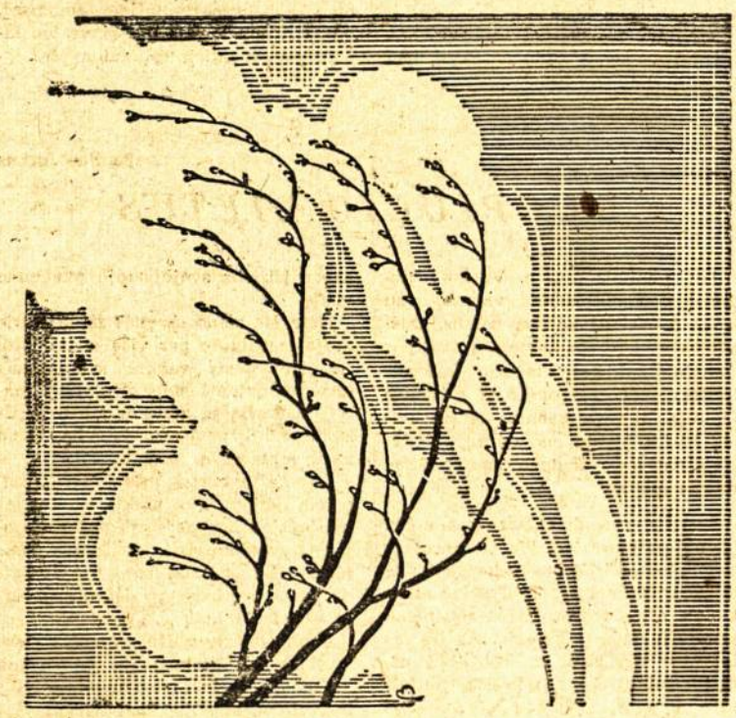

...Šakose pumpurai jau sprogsta... A. Berzinš

Tačiau kunigai, — visi, su kuriais tik aš esu šiuo klausimu kalbėjęs, — yra vienos nuomonės, kad jeigu mes šį sakramentą ir pamaldžiai administravome, ištikimai prisilaikydami liturginių tekstų ir ritualinių nurodymų, jei tie, kurie vaiką atnešė, pamaldžiai laikėsi, tai mes iš tikrųjų pergyvenome tik malonių, švelnių ir diskretiškų pamaldų įspūdį; mes nebuvome pasinėrę į šios misterijos gelmes. Mes iš šių apeigų išeiname pagauti švento jausmo, esančio kiekvienoje iniciacijoje; (pvz., iškilmingas priėmimas mokyklon, įstojimas korporacijon, gavimas karinio ar kitokio laipsnio); mes čia nepergyvenome nei Dievo, bei Bažnyčios meilės. Mums net neatėjo galvon mintis, kad mes čia žaidžiame šio vaiko likimu, neatsiklausdami jo sutikimo, nebūdami tikri, ar jis savo laiku tas priesaikas ratifikuos.

Aš žinau, kad Katalikų Bažnyčia niekada nėra prisileidusi tokio tamsaus ir įtempto religingumo, kurį puoselėjo kai kurios sektos. Krikščioniškas krikštas, ypač mažų vaikų krikštas, neprivalo būti sumaišomas su elensijų, mitrijiečių ar fetišistų iniciacijų ceremonijomis, kur baimė, ugnis, kraujas, klyksmai ir šokiai susimaišo į vieną, beieškodami tikros dieviškos misterijos. Katalikiška liturgija yra giedri net savo gedule. Ji niekad nepamiršta, net atgailoje, kad tėviška meilė pridengia ir paklydėlio konvulsijas ir jas perkeičia į linksmą giesmę. Šventiškai švenčiančio savo grįžimą paklydėlio sūnaus. Kaip ji nebus linksma, kai ji švenčia, kai ji priima savo tarpan kūdikį, kuris dar yra nekaltas savo veiksmais ir Kristaus malonės dėka yra tapęs apakinančio skaistumo, tarsi angelas. Kaip ji galėtų drausti tėvui ir motinai, broliams ir seserims švesti šį šeimos įvyki šviesia ir lengva nuotaika? Paprotys krikštą švęsti kaip šventę, kuri yra užbaigiama gausiu ir dainuojančiu pokyliu, yra per daug teisingas, jog mes drįstame pageidauti, kad koks jansenizmas jį pridengtų puritonišku rūstumu.

Krikštas yra tai nelygstama vaikystės šventė. Jis turi išsaugoti tą lengvumo, šviežumo ir malonės pobūdį, kurį, ačiū Dievui, mūsų krikščioniškos šeimos visada suteikia savo vaikų krikštynoms.

Mes dar grįšime prie šito džiaugsmingo šventės pobūdžio. Tačiau čia norime pastebėti, kad katalikybė — priešingai negu įvairios sektos — savo visuotinumą liudija savo sugebėjimu suderinti kraštutinius dalykus. Sektos sugeba paimti tiktai vieną dalyko pobūdį. O katalikybė suima visus pobūdžius, nors jie būtų ir labai vienas kitam priešingi. Kaip maldoje ji sujungia kūną ir sielą, kaip visa kūrinija jį paima į savo kultą, taip lygiai ji drįsta suderinti rimtumą ir džiaugsmą, linksmumą ir auką Dievo transcendentumą ir šunišką žmogaus drąsą viename tikros religijos akte. Būtų klaida manyti, kad vienas tų elementų turi būtinai išskirti kitą. Tiesa yra ta, kad vienam ir kitam iš jų būtų duodama ko daugiau laisvos vietos. Kuo daugiau vieno ir ko daugiau kito tų dalykų, kuriuos Dievas sukūrė ir pašventė. Ko daugiau džiaugsmo ir ko daugiau rimtumo.

Grįžkime prie rimtumo.

Tiesa, krikščioniškos šeimos žino, kokia didi misterija įvyksta krikščioniškose iniciacijose. Jos nėra tai paslapčiai indiferentiškos. Motina labiau už kitus šeimos narius su dvasios pakilimu dalyvauja kūdikio konsekracijoje, kuris vakar dar buvo joje, o šiandien jau yra metamas savo paties amžinajam likimui. Tačiau jeigu mes tuo tikime, tai kodėl mes tai traktuojame taip lengvai arba bent tokie pasidarome? Aš jau minėjau, kad po kiekvieno krikšto aš išeinu su neramia širdimi. Ne dėl to, kad aš abejočiau malonės perteikimu, bet dėl to, kad aš ir vėl neišdrįsau įeiti į savo pareigų, kaip Jėzaus Kristaus kunigo, gilumą.

Ar nenoromis nusileidau mandagumo jausmui, kuris mane sukliudė įvesti visus, kurie turėjo teisės iš manęs to laukti, į čia įvykstančios misterijos didingumą.

Kai aš analizuoju šį savo silpnumą — gal daugumui kunigų tai atrodys net juokinga, bet kai kurie gal man pritars, — tai aš dažnai konstatuoju, kad aš apsileidžiu per daug žiūrėdamas, jog žmonėms patikčiau, o ne Dievui.

Aš nedrįsau išplėsti apeigų dėl to, kad nenorėjau varginti zakristijono, kuriam bus per ilgu laukti; aš nenorėjau pastatyti į nepatogią padėtį kleboną, kuriam atrodys, lyg kad aš noriu jį mokyti. Taip aš patekau į rutiną, iš kurios bandau nedrąsiai ir kartu nepakankamai išsilaisvinti. Aš neišdrįsau kalbėti krikšto tėvui ir krikšto motinai plačiai ir kunigiškai apie jų veiksmo rimtumą. Aš neišdrįsau juos paklausti apie jų tikėjimą, iš anksto žinodamas, kad jie yra tik išoriniai katalikai. Kūmai atvyko į bažnyčią linksmi ir išsiblaškę, o aš nieko nepadariau padėti jiems susitelkti, priminti jiems Dievo akivaizdą, juos paskatinti į karštą maldą už amžinąją šio kūdikio laimę.

Aš paklausiau krikšto tėvus nustatytų klausimų, į kuriuos jie davė priimtinus atsakymus. Kaip aš atlikau skaudžius egzaminus? Ar aš nebijojau prakeikimų ištarti perdaug rimtai? „Ačiū Dievui, kad jie yra lotyniški", sako kunigai, „šiaip žmonės labai nustebtų." Kodėl aš taip laimingai pirštu paliečiau lūpą ir taip nedrąsiai patepiau kūdikio ausis, nosį ir burną? Kodėl aš taip bijojau, kad tik per daug druskos nepatektų vaikui į burną ir kad jis neverktų?

Kaip aš pats pasirengiau į šią didžią tarnybą? Juk aš žinojau, kad man reikės gintis visų šitų patogumų; aš žinojau, kad aš kiekvieną kartą atsistoju ant slidaus kelio. Ką aš padariau, kad įsisunkčiau į šiuos dalykus iki gelmių, kad savo širdį padaryčiau panašią į širdį Jono — Baptisto, Petro, Pilypo, Ksavero ar Jono Maria Vianney?

Po apeigų zakristijoje ir paskui namie ar aš padėjau tikintiesiems pagarbinti Dievą? Ar, gal būt, aš persiėmiau mielo svečiautojo tonu ir kartu su kitais tik stebėjausi kūdikio išmaningumu, jo gražiu vardu ar šiaip juokavau? Ar aš keletą dienų prieš krikštą paruošiau šeimą šiai misterijai mąstymu, išpažinčia ir komunija?

Aš žinau, ką man į tai atsakys klebonai ir vikarai didžiųjų mūsų parapijų, kurie užversti darbais. Jie sakys, kad aš prasimanau visokių dalykų, kad aš debesyse statau, gražius, bet fantastinius rūmus. Iš kur jie gaus laiko atlikti tokiai daugybei ceremonijų? Bet lai jie man atleidžia! Aš kalbu taip, nes aš esu laisvesnis, negu jie. Bet, gal būt, ateis diena, kada bus kitokia pastoralinė organizacija ir kitokia pastoralinio darbo koncepcija, tada ir jie turės laiko.

Aš žinau kunigą, kuris yra visa tai išpildęs, ką aš esu apleidęs. Jis gavo iš klebono tam reikalui atskirą koplyčią, kad neardytų parapijinio gyvenimo (!), ir galėjo krikštą teikti su pilna eucharistine liturgija; jį užbaigti šv. mišių auka ir vietoj kūdikio prie Dievo stalo pakviesti kūmus, savo rankose laikančius naujagimį.

Dar geriau . . . Aš žinau kunigų, kurie, turėdami gyvą socialinio Bažnyčios gyvenimo sąmonę, krikštą teikia sekmadieniais, dalyvaujant visiems žmonėms, kurie su džiaugsmu pašvenčia laiko, kad į savo bendruomenę priimtų naują Kristaus kūno narį. Kiti vėl krikšto sakramentą teikia Did. Šeštadienį prieš Velykas ar šeštadienį prieš Sekmines, tuo būdu jį padarydami viešu visų tikinčiųjų reikalu.

Visas klausimas yra tas, ar tikintieji nori, kad mes tokiu būdu jų laiko paimtume, arba, jei priešingai, tai nėra to mums leistis į tuščias svajones. Tačiau jeigu mes tikime iš tikrųjų, iš kur šita baimė ir gėda gyventi mūsų tikėjimu? Kodėl mes esame tokie šykštūs skirti tikėjimui laiko, to vargšo laiko, kuris yra toks tuščias be jo ir kuris tada reikalauja, kad mes mokėtume jį užpildyti įvairiais monais?

Buvo laikai, kada parapijose „nebuvo laiko" nei komuniją per sumą dalyti, nei per skaitytines mišias, o kai to laiko vis dėlto pagaliau buvo tam reikalui paimta, parapijos gyvenime atsirado nelaukto gyvastingumo. Į tai vertą atkreipti dėmesį šeimai ir parapijai, kad krikšto celebravimą atliekant visu savo platumu ir pilnumu yra įgyjami nuostabūs tikėjimo vaisiai.

Mes dar kartą keliame klausimą, kuris yra viso liturginio renesanso pagrinde: taip ar ne, ar liturgija reikia laikyti religinio gyvenimo priekaba, ar motoru? Tie, kurie joje mato priekabą, elgiasi logiškai, norėdami kiek galėdami sumažinti jos svorį ir į ją žiūri tik kaip į neišvengiamą juridinį momentą. Galima sakyti, kad šis principas nesąmoningai vadovavo keletui paskutinių generacijų — mus juo toliau, juo labiau kreipė į religinį moralizmą ir į natūralizmą, kuris tarėsi esąs realizmas. Mistinė mokykla, priešingai, liturgijoje mato socialinės krikščionybės variklį, nuo kurio priklauso asmeninis krikščioniškasis gyvenimas. Ji dirba norėdama atgaivinti kitus, juos atstatyti jų originaliniu pilnumu ir jėga įsitikinus, kad šis darbas apsimokės. Atrodo, kad šie pastarieji sako tiesą, su viena sąlyga, jei jie nepaskęs archeologizme. Pavojus čia glūdi, kad atsitiktiniams ir pasenusiems elementams bus priskiriama tokia reikšmė, kurios jie visiškai neturi; ir dėl to bus panaudojamos visos jėgos atgaivinti tai, kas niekad jau negali tapti gyva institucija ir kas gali sukelti tik specialistų susidomėjimą.

Ačiū Dievui, krikšto ritai yra išlaikę savo prasmę. Jie yra paprasti ir atitinka šios misterijos pobūdį. Jei mes juos atliktume su tikėjimu, labiau juos supažindinsime žmonėms, tai krikšto misterija pasidarys juo labiau pagaunanti ir spinduliuojanti.

Paulius Jurkus

RUGPIŪČIO LIETUS

Jau rugpiūtis pusėje. Vasaros giedriojo dangaus nebėra vakare. Jau šiltos tamsumos apsupa namus. Dažnai lietus barbena į pravirą langą ir monotoniškai čeža medžių lapuose. Ir gera sėdėt palangėje ir prisimint šiaurėje likusius namus, lietaus liūtis, kurios ateina nuo marių, nupliekia žemę, sodus ir nuvargina išdidžias rudens gėles.

Bet dar ne ruduo. Dar vasara čia. Lietus greit praeina. Plačiai pravėręs langus, matau įsižiebusias lempas kambariuos ir žmones, ieškančius tarp knygų, senų daiktų, ko nerado dieną savyje ir nematė gatvėje. Ar jie ras ir dabar ką, nežinau. Tik prieš užgesindami prie lovos šviesą, jie užskleis knygas, nustums į šalį smulkius praeitį primenančius daiktus, ir jų akyse įsižiebs svajojamojo gyvenimo vizija.

Nėra čia mano tėvynės žiogų, kurie groja medžiuose per visą naktį. Būtų smagiau šiems vakaro svajotojams tame monotoniškame cirpsėjime matyti augančią jų ateitį ir jausti tą išsipildymo džiaugsmą, kai jie vieną kartą atras save.

Jau kartų kartos prie pravirų rugpiūčio langų taip užskleidė knygas ir užgesino lempas su ta pačia svajojamo gyvenimo vizija. Ir ji buvo jiems tokia aiški ir tikra, kaip toji žvaigždė, prasiskverbusi pro debesis, o kartu — tokia tolima . . . /

Ir nūn toji žvaigždė užmigdys visus ir švitės savo nuostabiu grožiu tol, kol ateis šiltas ir visa migdąs lietus ir švelniai, monotoniškai lis per visą naktį.

RELIGINĖ PINIGO REIKŠMĖ

Pinigas turi, kaip pažymi „Mü. Kirchenzeitung", svarstydamas religinę pinigo reikšmę, vad. galiojimo reikšmę. Jis galioja daiktų arba daikto vietoje. Pinigas taip pat atlieka mainomąją funkciją keičiantis gėrybėmis. Pinigas yra kažkas žemiška, kaip kad ir pasaulio gėrybės yra žemiškos. Žmonių tendencija žemiškas gėrybes padaryti nežemiškas, kitaip tariant, jas suabsoliutinti, apgaubti amžinuoju spindėjimu, jas amžinai turėti, šitoji žmogaus tendencija daro pinigą tam tikra prasme „religinį", nes jei daiktas, atstovaujamas pinigo, pranyksta, regimai nebetenka savo pavidalo, tai pinigas, apgaubtas skaičiaus, abstrakčios vertės aureolės, pasilieka tariamai amžinai galioti. Nors piniginės notos banko seifuose ir suanglėtų, tuo būdu pats pinigas belgi dar nėra sunaikinamas — kiekvienas konto turėtojas savo pretenzijas toliau palaikys. Vadinasi, pinigas regimai neišnyksta. Kas jį turi, tas, atrodo, turįs ir amžiną galią.

Taip dedas todėl, kad yra nustatyta sutarta pasiovi santvarka. Vadinasi, pinigas įgauna pasiovią vertę tiktai dėl tos pasiovios santvarkos. Tuo būdu žmogus pasineša į antrąją tendenciją, būtent — galiojančią tvarką padaryti amžina. Tačiau šita vėl „religinė" žmogaus tendencija tik net per dažnai parodo, kaip jis yra toli nuo Dievo, nes su noru sulaukti ramių, gerų laikų yra ankštai susijęs ir kitas noras, kad amžinai turėtų savo vertę turimas turtas, akcijos ir visokios piniginės notos. Ir šitas noras dėl siekiamos gerovės, laimės ir saugumo gali turėti etinį pagrindą. Tačiau kosmiškai judriame žmoguje yra regigiškai dažytų srovių ir polinkių, kurie savo esme yra visiškai pagoniški ir aiškiai prieštarauja Dievo tvarkai pasaulyje bei Apreiškimui. Nėra jokios amžinai trunkančios pasiovios santvarkos — viena santvarka pakeičia kitą.

Pagonims ir prieš Kristų asulaiks gyvenusiems žydams pinigas turėjo religinį pobūdį. Buvo net „nuodėmė" pinigui. Pinigas buvo priskiriamas prie vad. numinozinės srities, t. y. buvo laikoma kažkuo įgimta ir natūralu, ko nebuvo galima paliesti, kas buvo skirta ir pašvęsta dievams, panašiai, kaip kad miškas arba duona. Buvo kalbama apie nusikaltimus, padarytus miškams arba pinigams. Senosios Romos imperijos laikais pinigas buvo paverstas šventenybe. Jį saugojo imperatoriaus atvaizdas. O imperatoriui buvo teikiama tiesiog dieviška pagarba. Po mirties jis buvo priimamas į dievų tarpą. Tuo būdu pinigui padarytas nusikaltimas buvo laikomas nusikaltimu, padarytu pačiam imperatoriui, nusikaltimu dievams. Pinigo kilmė išvedama iš maldyklų pinigo. Pinigas galutine sąskaita buvo šventovės nuosavybė. Taigi, jeigu jis buvo išnaudojamas piktam, kaip kad, pavyzdžiui, Judo, tai jis jau nebegalėjo būti įnešamas į bažnytinį turtą (Mat. 27, 3—7).

Šv. Jono Apreiškime 6,6 kalbamą apie pabrangimą, kitaip tariant, dėl to pašlyja visos santvarkos pagrindai. Tai ir yra vyksmas, kuris pinigą nusako kaip žemišką. Pabrangimas rodo, kad žemiškųjų gėrybių kiekis sumažėjo. O tačiau turi dvejopa reikšmę: padidėjo vargas, pasaulio turtai iš viso sumažėjo, ne visi gali būti sotūs, ne visi gali turėti tai, ką jie norėtų savo nuosavybe turėti. Iš kitos pusės, kiekvieno daikto padidėja paklausa, jis regimai pasidaro vertingesnis. Prasideda nuosavybės gaudymas, medžiojimas ir dėl to drauge nesantaika. Kyla apetitai ir pavydas tų, kurie minimosios nuosavybės neturi. Tuo būdu pabrangimas slepia savyje gundymą į pikta. — Dabar pinigai leidžiami į apyvartą dideliais kiekiais, o su atskira moneta tiek, kaip seniau, nesiskaitoma. Maža gėrybių, daug pinigo — tai reiškia žemiškąjį bankrotą. Laikai darosi blogesni ir ima svyruoti. Pinigas nebetenka religinio nimbuso, dievai nuversti nuo sosto, žmogus yra pašauktas ieškoti Dievo. Ir čia įvyksta lemiamasis sprendimas. Kova, atrodo, neišvengiama. Juo iš ko nors atimama daugiau žemės gėrybių, juo ryškesni darosi prieš lemiamąjį sprendimą frontai: arba bus nugrimsta su paskutine žemiškąja nuosavybe, į kurią juo smarkiau kimbama, juo mažiaujos yra, į dugną, arba bus surastas Dievas, gyvasis Dievas, prabilęs į mus per savo Sūnų. Nebėra jokio saugaus prieblandinio pasaulio. Kas paskęsta žemiškuose dalykuose, tas visiškai nugrimsta žemyn — tas nori viską įsigyti ir galų gale beturi žolės stiebelį — turi krūvą pinigų, kurie nebeturi jokios vertės. Bet toks jau buvo ir yra visų stabų likimas: galiausia išvada jie yra n i e k o reprezentantai.

Naujas Šv. Sosto Delegatūros adresas.

Šv. Sosto Delegatūros Lietuviams Vokietijoje ir Austrijoje adresas dabar yra sekantis: (14) Kirchheim/Teck, Steingaustr. 18. Visi laikraščiai yra maloniai prašomi šį adresą paskelbti.

PETRO LAIVAS

Kaip gerai žinome*), žmonių gyvenime daug kas atsitinka suvis nenumatytai, nesitikėtai, pripuolamai. Tačiau to anaiptol negalima sakyti apie V. Jėzų. Jis juk yra ne vien žmogus, bet ir Dievas. Todėl kaip be jo nėra nieko sukurta, taip be jo nieko ir neatsitinka pasaulyje. Kaip jis pats pažymėjo, net plaukas nuo žmogaus galvos nenukrinta be jo žinios. Taigi ir tai, kas pasakojama šio sekmadienio evangelijoje, būtent, kad Išganytojas įlipo į Petro laivą ir iš jo mokė žmones, įvyko anaiptol ne pripuolamai. Nel Jėzus padarė tai visai sąmoningai, duodamas čia vieną iš daugelio įrodymų, kad jis apaštalą Petrą išskyrė iš kitų tarpo ir turėjo jo atžvilgiu ypatingą sumanymą.

1. Jau vos pirmą kartą sutikęs šįjį vyrą Jėzus pakeitė jo vardą, liepdamas jam vadintis nebe Simonu, bet Petru, atseit, uola. O vardo pakeitimas visuomet reiškė šv. Rašte ypatingų pareigų paskyrimą, tokių, būtent, kokias pažymi tasai vardas.

Kaip šio sekmadienio evangelijoje pasakojama, Jėzus, besiveržiant prie jo minioms, įlipo ne į keno kito, bet tik į Petro laivą, ir iš jo mokė žmones. Lioveisis kalbėti, tarė jis Petrui: — Irkis į gilumą, ir išmeskite tinklus valksmui —. Galop jam pareiškė: — Nuo šio laiko tu jau žmones žvejosi — (Lk. 5, 4, 11).

Ypatingais atvejais, kai Jėzus imdavo su savim ne visus apaštalus, bet tik jų dalį, visuomet būdavo išsirinktųjų tarpe Petras. Taip atsitiko prikeliant iš numirusių Jairo dukterį, atsimainant ant kalno ir meldžiantis Alyvų darže.

Į Jėzaus klausimą: Jūs gi ką sakote mane esant? —, Petrui atsakius: — Tu Kristus, gyvojo Dievo Sūnus —, Jėzus pagyręs jį už tai, pažadėjo jam vyriausiąją savo Bažnyčioje valdžią, tardamas: — Aš tau sakau: Tu Petras(uola), ir ant tosios uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią... Tau aš duosiu dangaus karalystės raktus; ką tu suriši žemėje, bus surišta ir danguje, ir ką tu atriši žemėje, bus atrišta ir danguje — (Mt. 16. 15 ir k.).

Per Paskutinę Vakarienę pasakė Jėzus Petrui: — Štai šėtonas reikalavo jūsų, kad persijotų jus kaip kviečius; bet aš prašiau už tave, kad tu nenustotumei tikėjimo; todėl tu kada nors grįžęs stiprink savo brolius — (Lk. 22, 31).

Jėzaus kančios pradžioje Petras, tiesa, išsigynė jo, bet tuojau gailėjosi už savo kaltę, ir Jėzus jam ją atleido bei prisikėlęs iš numirusių jam atskirai pasirodė, ko neminima evangelijose nė apie vieną kitą apaštalą.

Prieš žengdamas į dangų Jėzus įvykdė tai, ką buvo Petrui pažadėjęs. Jis du kartu jam tarė: — Ganyk mano avinėlius — ir trečią kartą pareiškė: — Ganyk mano avis — (Jn. 21, 15 ir k.). — Tuo būdu paskyrė jį Jėzus regimąją savo Bažnyčios galva, suteikė jam vyriausiąją joje valdžią.

2. Kaip aiškiai matyti iš šv. Rašto, apaštalas Petras tąja valdžia naudojosi ir atlikinėjo susijusias su ja pareigas. Juk jis pirmutinis prabilo apie Jėzų į susirinkusius Sekminių šventei žydus, laimėdamas iš jųjų tarpo Bažnyčiai apie tris tūkstančius asmenų; jis pirmutinis priėmė į Bažnyčią pagonių pasaulio atstovą, šimtininką Kornelijų. Jo pirmenybė visur pažymima šv. Naujojo Testamento knygose, nes jis visuomet statomas apaštalų pryšakyje, nors nebuvo už kitus nė pirmiau prie Jėzaus prisidėjęs, (čia už jį pirmesni buvo Jonas ir Andriejus), nė amžiumi senesnis, (senesnis už jį buvo jo brolis Andriejus), nė Jėzui artimesnis, (mylimiausias Jėzaus apaštalas buvo Jonas).

3. Tai tikriausias dalykas, kad Jėzus įsteigė ne kelias Bažnyčias, bet tik vienų vieną. Ešant dabar pasaulyje daugeliui krikščioniškųjų bendruomenių, kaip sakysime, katalikų, stačiatikių, liuteronių, kalvinų, metodistų ir kit., nesunku suvokti, kurs iš jų yra tikroji, paties Jėzaus įsteigtoji, o kurios vien žmonių prasimanytos. Tai, būtent, toji, kurios pryšakyje stovi šv. Petras bei jojo įpėdiniai. Juk Jėzus anaiptol ne kam kitam, kaip tik tąjam apaštalui pasakė: — Tu uola (Petras), ir ant tosios uolos aš pastatysiu savo Bažnyčią —, ne kam kitam, kaip tik jam pavedė jis ganyti savo avinėlius ir avis. Tokia apaštalu Petru besiremiančioji, jo valdytoji bei jo įpėdinių tebevaldomoji krikščionių bendruomenė tėra vien K. Bažnyčia. Visos gi kitos bendruomenės betarpiškai ar tarpiškai yra nuo jos atsidalinusios, kaip kad nuo medžio atskyla šakos, ypač užėjus audrai. Taigi K. Bažnyčia yra Petro laivas, iš kurio pats Jėzus moko žmones, gi mes, būdami josios nariais, nesame lyg koki vėjo ir bangų į visas puses nešiojami, blaškomi šapai, bet neabejotinai vykstame į tikrąją amžinybės prieplauką.

Tai kelia mums nemažo džiaugsmo, bet uždeda drauge ir rimtų pareigų. Pareigų, būtent, gerbti ir mylėti Bažnyčią, kaip motiną, jos vyresniųjų sūniškai klausyti bei jų vadovavimui noriai pasiduoti. Tik taip elgiantis, galt pasiekti ji tikslą, kuriam yra įsteigta. Todel ir Jėzus, paskyręs jos vyresniuošius, pareiškė: — Kas jūsų klauso, tas manęs klauso; kas jus niekina, mane niekina — (Lk. 10, 16). Gi šv. Povilas įspėja: — Klausykite savo vyresniųjų ir būkite jiems pasidavę, nes jie budi, kaip tieji, kurie turės išduoti apyskaitą už jūsų sielas — (Žd. 13, 17).

*) Mintys I liepos savaitei.

Auka apvainikuota stebuklu

Liurdo gydytojų komisija stebuklingiems išgijimams tikrinti po penkiolikos stebėjimo ir tyrinėjimo mėnesių savo posėdyje 1945 m. rugpūčio mėn. 19 dieną, pirmininkaujant gydytojui Dr. Vallet, pripažino, kad panelės Marijos-Teresės Laurent išgijimas Kristaus dangun žengimo šventėje yra tikrai stebuklingas.

P-lė Laurent, gimusi Levignac-Daurand miestelyje, Charento departamente, Prancūzijoje, dar maža, 7 metų, buvo operuota dėl apendicito. Su šia operacija prasidėjo jos vis didėję negalavimai ir ligos, kurios pagaliau privedė prie tuberkuliozinio pilvo plėvės uždegimo. 1939 metais ji buvo gydoma Limoges miesto ligoninėje. 1942 metų spalio mėnesį iš naujo ji grįžta į tą pačią ligoninę, kur išbūva šešis mėnesius. Nuo šio laiko jos sveikata visai nusilpnėja. Karštis iš lėto kyla ir vasario mėnesį 1943 metų pasiekia 40 laipsnių Celsijaus. Nežiūrint sumanių gydytojų pastangų, jos padėtis kas dieną blogėja; 1944 metų kovo mėn.

TĖVIŠKĖS IDILĖS

Kazys Bradūnas

GANA

Tik atleidai, tik mažo kaimo šventės,
Tik mirusio kaimyno pakasynos.
Laukai sujudinti, dirvonai išpurenti,
Ir protėvių statyto namo sienos.

Praeina naktys. Rytas aušta...
Ar viso šito mudviem negana?...
Ant raustančiųjų debesėlių plausto
Atplaukia vėl miela, kukli diena.

SAULĖTEKIS

Padangė angelo nušluota,
Nė debesėlio pakraščiuos.
Žmonių sodybom vainikuotą
Saulelė žemę pabučiuos.

Ir aš į ją įsižiūrėjęs,
Vėl visa prarasta nešuos.
Kaip rytas siela nugiedrėjus,
Nė debesėlio pakraščiuos.

SEKMADIENIS

Dalgiai sukabinti kiemo gluosny,
Guli plūgai patvorio žolėj,
Ir vilnijančių rugių bangose
Miega pasinėrusi griežlė.

Begaliniame laukų tylėjime,
Rodos, klausosi visi namų kampai,
Kaip toli šventajam Pakylėjimui
Skambina varpai.

SENKAPIUOS

Jau pamiršta, kas nuo kada čia guli,
Tik žemė dar šventa, neariama,
Tik medžių vienišų, tų šimtmečių sausuolių
Nejudina nei kirvis, nei ranka.

Ir kažin ko nuo kryžiaus seno aukšto
Nueiti greitai niekaip negali —
Aplinkui vieškeliai, aplinkui žmonės valkšto,
O tu kalnely stovi ir tyli.

VAKARAS

Saulelė piliakalnin gula,
Dega pasakų krašto langai.
Miegoki, žeme motule, —
Perdien pavargai.

Jau sotūs lizdeliai tankynėj,
Jau pilna medaus aviliuos.
Keleiviai suradę nakvynę,
Jau dulkės nugulę kėliuos.

Apylinkėn sutemos plūsta,
O mum nei klaiku, nei baugu —
Žemelė tik sapnui prisnūsta
Laimingos motulės miegu.

VAKARO MALDOJ

Kai vakaro maldoj prašau kasdienės duonos,
Užlieja sielą man javų laukai.
Rodos, einu alsuojančiais dirvonais,
Po kojų sklaidosi pavasario rūkai.

Atleiski, Viešpatie, kad šitą pilką taką,
Kad žemę taip svaiginančiai myliu,
Ir kad širdis, Tau šitiek tepasakius,
Pavirto tėviškės arimų grumsteliu.

23 dieną ji buvo aprūpinta paskutiniais sakramentais. Per sekančius du su puse mėnesių jai įšvirkščiama 590 karčių morfijaus (vaistai sumažinti skausmui). Gegužės mėnesio 18 dienos rytą gydytojas Gr. Morand pareiškia, kad jai nebelieka daugiau kaip kelios valandos iki mirties.

P-lė Marija-Teresė Laurent, besiartinant mirčiai, 1944 metų gegužės mėnesio 10 dieną paaukojo savo gyvybę už sergančio kaimyno sūnelio išgijimą. Tečiau Dievo planai buvo kitokie. Sis vaikelis greit mirė po sunkios ligos.

Praėjus savaitei po berniuko mirties, gegužės mėnesio 18 dieną, jau vakare, kai ji pati labai kentėjo ir nebegalėjo girdėti, staiga pamatė besiartinančią į save šviesą, kurios viduryje išskyrė dvi būtybes. Prisiartinus šiai šviesai, ji pažino kaimyno berniuką, kurį vedėsi už rankos Dievo Motina.

Pasibaigus šiam regėjimui, ji pasijuto visai sveika.

Trečią dieną ji vaikščiojo po miestą. Po savaitės važinėjo dviračiu. Per pirmas dvi savaites ji atgavo 9 kg per ligą prarasto svorio; per mėnesį 11 kg; per 3 mėnesius 12 kg ir per 8 mėnesius 25 kg — savo normalų svorį.

P-lė Marija-Teresė Laurent yra vietinio skyriaus Prancūzijos Katalikų Darbininkų Jaunimo Organizacijos (Josistų) narė ir išgijimo metu turėjo 22 metus.

Wl. Solovjowas

TRUMPA APYSAKA APIE ANTIKRISTA

Išvertė Dr. P. Mačiulis

Naujasis žemės valdovas*) buvo visų pirma jautrus filantropas, ir ne vien tiktai filantropas, bet ir filozofijus. Jis pats buvo vegetaras, uždraudė skersti gyvulius ir įvedė griežtą skerdyklų priežiūrą; gyvulių globos draugijos jo buvo visokeriopai skatinamos. Svarbesnės už šitas smulkmenos buvo patvarus sutvarkymas visoje žmonijos bendruomenėje pačios pagrindiniausios lygybės — visuotinio sotumo lygybės. Tai įvyko jo viešpatavimo antraisiais metais. Socialinis-ekonominis klausimas buvo galutinai išspręstas. Tačiau jeigu sotumas yra pirmaeilis alkanųjų reikalas, tai sotiesiems norisi dar ko nors kito.

Net ir sotūs gyvuliai paprastai nori ne vien miegoti, bet ir žaisti. Juo labiau žmonija, kuri visuomet post panem reikalavo circenses.

Antžmogis — imperatorius supras, ko jo miniai reikia. Tuo metu atvyks pas jį tolimųjų rytų į Romą didysis stebukladaris, apgaubtas tiršto debesies keistų padavimų ir laukinių pasakų. Pagal neobudistų paskleistus gandus, jis bus dieviškosios kilmės: iš saulės dievo Surjos ir kažin kokios upinės nimfos.

Šitas stebukladaris, vadinamas Apolonijum, be abejo, genialus žmogus, pusazijietis ir puseuropietis, katalikų vyskupas in partibus infidelium, nuostabiu būdu sugebės jungti savyje paskutiniąsias išvadas ir technikinius derinimus vakarų mokslo su žiniomis ir mokėjimu naudotis viskuo, kas yra tikrai solidaus ir reikšmingo tradicinėje Rytų mistikoje. Išvados tokio suderinimo bus nuostabios. Be kitko, Apolonijus prieis iki pusiau mokslinio, pusiau magiško meno savo valia pritraukti ir nukreipti atmosferinę elektrą, ir žmonėse bus kalbama, kad jisai iššaukia iš dangaus ugnį. Apstulpindamas minios vaizduotę įvairiais negirdėtais žaismais, laikinai jis savo galios bent kokiais ypatingais tikslais vis dėlto nepiktnaudos. Tad šis žmogus ateis pas didįjį imperatorių, nusilenks jam, kaip tikrajam Dievo Sūnui, praneš, kad slaptose Rytų knygose jis rado tiesiogias pranašystes apie jį, imperatorių, kaip paskutinį išgelbėtoją ir žmonijos teisėją, ir pasiūlys pats jam tarnauti ir visą savo meną. Juo susižavėjęs imperatorius priims jį, kaip dovaną iš aukštybių, ir, papuošęs jį skambiais titulais, su juo daugiau jau nebeatsiskirs. Ir štai žemės tautos, savo valdovo apdovanotos, be visuotinės taikos ir visuotinio sotumo, dar galės nuolatos žavėtis įvairiausiais netikėtais žaismais ir ženklais, Baigėsi tretieji antžmogio viešpatavimo metai.

Sėkmingai išsprendus politinį ir socialinį klausimą, iškilo religinis klausimas. Jį iškėlė pats imperatorius, pirmoji eilėj krikščionybės atžvilgiu. Šiuo metu krikščionybės padėtis buvo tokia: labai stambiai sumažėjus jos skaitmeninei sudėčiai — visame pasaulyje beliko tik apie keturiasdešimt penki milijonai krikščionių — doroviškai ji sustiprėjo, išsitiesė ir kokybe daug laimėjo, ko buvo netekusi kiekybe. Krikščionių tarpe nebebuvo žmonių, nesiejamų su krikščionybe jokiais dvasiniais ryšiais. Įvairios tikybos vienodai sumažėjo skaičiumi, tad ir jų tarpusavio santykis skaičių atžvilgiu išsilaikė apytikriai pirmykštis, o dėl jų tarpusavio jausmų tenka pasakyti, kad, nors, ginčai nebuvo visai išnykę, bet žymiai sušvelnėjo, ir priešingybės nebeteko primykščio diglumo.

Popiežiai jau seniai buvo iš Romos ištremti ir po daugelio metų bastymosi rado prieglaudą Petrapilyje su sąlyga susilaikyti nuo propagandos čia ir krašto viduje. Rusijoje jie pasidarė žymiai kuklesni. Esmingai reikalingo sąstato kolegijų ir kitų įstaigų nepakeisdami, popiežiai turėjo sudvasinti jų veiklos pobūdį, taip pat sumažinti iki minimalio masto savo ištaigingą ritualą ir ceremonialą. Daug keistų ir vylingų panročių, nors formaliai ir nepanaikintų, savaime iškrito ir nebebuvo praktikuojami. Visuose kituose kraštuose, ypačiai Siaurinėje Amerikoje, katalikų ierarchija dar tebeturėjo daug atstovų tvirtos valios, nepailstamos energijos ir nepriklausomų savo padėtimi, dar tvirčiau negu pirma sutelkusių Katalikų Bažnyčios vienybę ir išlaikiusių jos tarptautinę kosmopolitinę reikšmę. Protestantizmas, kurio priešaky tebebuvo Vokietija, ypač po to, kai žymi dalis anglikonų bažnyčios susijungė su Katalikų Bažnyčia, — apsivalė nuo neigiamų kraštutinių tendencijų, kurių šalininkai atvirai perėjo į religinį indiferentizmą ir netikėjimą. Evangelikų bažnyčioje pasiliko tik nuoširdžiai tikį, kuriems vadovavo žmonės, sugebą jungti platų mokslingumą su giliu religingumu, ir kaskart besiveržią atgimdyti savyje gyvą senobinės tikrosios krikščionybės paveikslą. Kai politiniai įvykiai pakeitė oficialią bažnyčios padėtį, rusų pravoslavija, nors netekusi milijonų savo tariamųjų nominalių narių, tačiau daug džiaugsmo patyrė susijungusi su geriausia dalimi sentikių ir daugelių teigiamai religingų krypčių sektininkų. Ši atsinaujinusi bažnyčia, nedidėdama skaičiumi, pradėjo augti savo dvasios jėga, kurią ji parodė ypač savo vidaus kovoje su išsiplėtojusiomis liaudyje ir visuomenėje kraštutinėmis sektomis, nesvetimomis demoniškų ir šėtoniškų elementų.

Pirmaisiais dvejais naujojo viešpatavimo metais visi krikščionys, visos eilės anksčiau buvusių karų ir revoliucijų išgąsdinti ir išvargę, į naująjį valdovą ir jo taikias reformas iš dalies žiūrėjo palankiai laukdami, iš dalies su aiškiu pritarimu ir netgi su karštu susižavėjimu. Bet trečiaisiais metais, dieziajam magui pasirodžius, daugeliui pravoslavų, katalikų ir evangelikų kilo rimto susirūpinimo ir antipatijos. Pradėta rimčiau ir atidžiau įsiskaityti į Evangelijų ir apaštalų raštų tekstus, kuriuose buvo minimas šio amžiaus kunigaikštis ir antikristas, ir labai gyvai buvo komentuojami tekstai. Iš kai kurių pažymių imperatorius susivokė apie artėjančią audrą ir nutarė reikalą greičiau išaiškinti. Ketvirtųjų viešpatavimo metų pradžioje jis paskelbia atsišaukimą į visus savo ištikimuosius krikščionis be tikėjimo skirtumų, kviesdamas juos išrinkti arba paskirti savo įgaliotus atstovus į visuotinį bažnyčios susirinkimą, kuriame jis turėjo pirmininkauti. Tuo metu jo būstinė buvo iš Romos perkelta į Jeruzalę. Palestina tuomet buvo autonominė sritis, daugiausia žydų apgyventa ir jų valdoma. Jeruzalė buvo laisvas miestas, o čia dar pasidarė imperijos centras. Krikščionių šventovės paliktos neliečiamos, bet ant visos gana erdvios aikštės Charam-eš-Šerif nuo Birket-Israin ir dabartinių kareivinių iš vienos pusės ir iki mečetės El-Aksa ir „Saliamono arklidžių" — iš kitos buvo pastatytas labai didelis pastatas, kuriame buvo, be dviejų senų nedidelių mečečių, didžiulė „imperiškoji" šventykla visiems religiniams kultams suderinti ir dveji ištaigingi imperatoriaus rūmai su bibliotekomis, muziejais ir ypatingomis patalpomis magiškiems bandymams ir mankštoms. Šitame pusiau dievnamyje, pusiau karališkame rūme rugsėjo keturioliktą dieną turėjo prasidėti visuotinis susirinkimas. Kadangi evangelikų tikėjimas kunigystės tikra prasme neturi, tai, pagal imperatoriaus pageidavimą, kad būtų pasiektas visų krikščionybės dalių susirinkimo vienodumas, katalikų ir pravoslavų ierarchai nutarė leisti dalyvauti susirinkime tam tikram skaičiui pasaulininkų, pasižymėjusių dorovingumu ir atsidavusių bažnyčios reikalams; kartą jau buvo leista dalyvauti pasauliniukams, tai nebegalima buvo neleisti dalyvauti žemesniajai dvasininkijai, juodajai ir baltajai. Tuo būdu bendrasis visuotinio susirinkimo narių skaičius prašoko tris tūkstančius, ir apie pusę milijono krikščioniškųjų lankytojų užvindė Jeruzalę ir visą Palestiną. Visuotiniame susirinkime ypačiai išsiskyrė trys jo nariai. Visų pirma popiežius Petras II-sis, pagal teise vadovavęs susirinkimo katalikiškajai daliai. Jo pirmtakūnas mirė pakeliui, vykdamas į susirinkimą, ir Damaske buvo sušaukta kardinolų konkliava, kuri kardinolą Simoną Barioninį išrinko vienu balsu popiežiumi, priėmusiu vardą Petro. Jis buvo kilęs iš liaudies, iš Neapolio srities, ir pagarsėjo kaip karmelitų ordino pamokslininkas, įgavęs daug nuopelnų bekovodamas su įsigalėjusia Petrapilyje ir jo apylinkėse šetoniškąja sekta, klaidinusia ne vien pravoslavus, bet ir katalikus Pakeltas į Mogilevo arkivyskupus, o vėliau į kardinolus, jis jau iš anksto buvo numatytas kandidatu užsidėti tiarai. Tai buvo apie penkiasdešimt metų žmogus, vidutinio ūgio, stambaus sudėjimo, raudonu veidu, kumpanosis, tankių antakių. Jis buvo karštas ir staigus žmogus, kalbėjo su užsidegimu ir plačiais mostais ir daugiau patraukdavo savęsp negu įtikindavo klausytojus. Naujasis popiežius reiškė pasauliniam valdovui nepasitikėjimą ir nepalankumą, ypač po to, kai mirusis popiežius nusileido imperatoriaus spaudimui prieš išvykdamas į visuotinį susirinkimą ir paskyrė kardinolų imperijos kanclerį ir didįjį pasaulinį magą, egzotinį vyskupą Apolonijų, kurį Petras laikė abejotinu katalikų ir tikru apgaviku. Tikrasis, nors neoficialus, pravoslavų vadas buvo senelis Jonas, labai žinomas rusų tautoje. Nors oficialiai jis buvo laikomas vyskupu „atostogose", bet jokiame vienuolyne negyveno ir nuolatos visomis kryptimis keliaudavo. Apie jį sklido įvairių legendų. Kai kurie tikindavo, kai tai prisikėlęs Teodoras Kuzmičius, t. y. imperatorius Aleksandras I-sis, gimęs apie tris amžius prieš tai. Kiti dar toliau ėjo ir tvirtino, kad tai tikrasis senelis Jonas, t. y. apaštalas Jonas Dievo žodžio skelbėjas, niekuomet nemiręs ir atviraį pasirodęs pastaraisiais laikais. Jis pats apie savo kilmę nieko nesakė nei apie savo jaunatvę. Dabar jis buvo labai senyvas, tačiau judrus senelis pageltusiais ir net pažaliavusiais balsganais galvos ir barzdos plaukais, aukšto ūgio, lieso kūno, bet pilnaveidis ir rausvų skruostų, gyvomis blizgančiomis akimis ir žavėtinai patraukliu veido išraiška ir kalba; vilkėjo jis visuomet balta sutana ir apsiaustu. Evangelikų susirinkimo dalyvių tarpe buvo mokslingiausias vokiečiu teologas, profesorius Ernstas Paulis. Tai buvo neaukšto ūgio sausas seniukas didele kakta, aštria nosimi ir švariai nuskusta pasmakre. Jo akys išsiskyrė kažkokiu ypatingu aštriai patraukliu žvilgsniu. Jis dažnai trynė rankomis, lingavo galva, baisiai sutraukdavo antakius ir išpūsdavo lūpas; tuo pat akimoju, akimis svaidydamas liepsnas jis niauriai kartodavo nutrūkusius garsus: so! nun! ja! so also! Vilkėjo jis iškilmingai — baltas kaklaraištis ir ilgas pastoriaus švarkas, su kažkokių ordinų ženklais.

Visuotinio susirinkimo atidarymas buvo įspūdingas. Du trečdaliai didžiulės šventyklos, skirtos „visų religijų kultui derinti", buvo apstatyti suolais ir kitokiomis sėdynėmis susirinkimo nariams, vienas trečdalis užimtas aukštos estrados, kur, be imperatoriaus sosto, ir kito-žemiau, didžiajam magui — jis gi buvo kardinolas ir imperijos kancleris, — užpakaly buvo eilės kėdžiu ministeriams, dvasininkams ir valstybės sekretoriams skirtos, o iš šono dar ilgesnės eilės sėdynių, kurių paskirtis buvo nežinoma. Galerijose buvo muzikos orkestrai, o aretimoje aikštėje išsirikiavę du gvardijos kulkai ir iškilmingoms salvėms baterija. Susirinkimo nariai jau atlaikė savo namaldas įvairiose bažnyčiose, ir pats jo atidarymas turėjo būti pasaulinio pobūdžio. Kai atvyko im-

*) Žiūr. pradžią 8 (10) nr.

peratorius su didžiuoju magu ir palyda ir orkestras sugrojo „vieninteliо žmogaus maršą", kuris buvo tarptautinės imperijos himnas, visi susirinkimo nariai atsistojo ir kilnodami skrybėles, triskart sušuko: „Vivat! Ura! Hoch!" Atsistojęs šalia sosto, imperatorius maloningai ištiesė ranką ir ryškiu maloniu balsu pratarė: „Visų tikybų krikščionys! Mano mylimieji pavaldiniai ir broliai! Nuo pat pradžios mano viešpatavimo, kurį Aukščiausiasis laimino tokiais nuostabiais garbingais darbais, aš niekad neturėjau pagrindo būti nepatenkintas jumis; jūs visuomet atlikdavote savo pareigas pagal tikėjimą ir sąžinę. Bet man to negana. Nuoširdi mano meilė jums, mylimieji broliai, trokšta abipusiškumo. Aš noriu, kad, ne pareigos vedini, bet nuoširdžios meilės jausmų kupini, jūs pripažintumėt mane tikruoju savo vadovu visokiuose darbuose, daromuose žmonijos gerovei. Ir štai, be to, ką aš darau visiems, aš norėčiau suteikti jums ypatingų malonių. Krikščionys, kaip gi aš galėčiau jus laimingus padaryti? Ką gi duoti jums ne kaip mano pavaldiniams, bet kaip vientikiams, mano broliams? Krikščionys! pasakykite man, kas jums krikščionybėje yra brangiausio už viską, kad aš galėčiau ta prypjimi nukreipti visas savo pastangas?" Jis nutilo ir laukė. Šventovėje buvo girdimas priglušintas klegesys. Susirinkimo nariai kalbėjosi tarpusavy pašnibždomis. Popiežius Petras, karštai gestikuliuodamas, kažką aiškino savo aplinkai. Profesorius Paulis lingavo galva ir aistringai čiaupsėjo. Senelis Jonas, pasilenkęs į rytietį vyskupą ir kapuciną, kažką tyliai jiems įteigmiai sakė. Kelias minutes pralaukęs, imperatorius kreipėsi į susirinkimą tuo pačiu maloniu tonu, bet kuriame jau galima buvo pajusti ironizos stygelę: „Malonūs krikščionys, — tarė jis. — Aš suprantu, koks sunkus jums vienas tiesus atsakymas. Noriu aš ir šituo reikalu jums padėti. Jūs, nelaimei, nuo neatmenamų laikų suskilote į įvairius aiškinimus ir partijas, taip, kad gal ir nėra vieno bendro visiems troškimų objekto. Bet jeigu jūs negalite tarpusavy susitarti, tai aš tikiuos suderinti visas jūsų partijas tuo, kad parodysiu visoms joms vienodą meilę ir vienodą ryžtingumą patenkinti kiekvienos iš jų tikrajam troškimui. Malonūs krikščionys! Aš žinau, kad daugeliui ir iš jūsų tarno ne paskutiniesiems už viską brangesnis krikščionybėje tas dvasinis autoritetas, kurį ji suteikia savo teisėtiems atstovams, — suprantam, ne dėl asmeniškų tikslų, o dėl bendros gerovės, nes šituo autoritetu remiasi teisinga dvasinė santvarka ir dorovinė disciplina, būtina visiems. Malonūs broliai — katalikai! o, kaip aš suprantu jūsų pažiūrą ir kaip aš norėčiau paremti savo viešpatiją ių dvasinės galvos autoritetu! Kad jūs nemanytumėt, kad tai tik pagyros ir tušti žodžiai — iškilmingai pareiškiame savo visagale valdoviška valia: vyriausias visų katalikų vyskupas, Romos popiežius, vėl grąžinamas nuo šiol į savo sostą Romoje su visomis ankstvvesnėmis teisėmis ir šitos vietos pirmenybėmis, kada nors jai suteiktomis mūsų pirmtakūnų, pradedant imperatoriumi Konstantinu Didžiuoju. O iš jūsų, broliai katalikai, aš noriu už tai tik viduje širdingai mane pripažinti vieninteliu jūsų užtarėju ir globėju. Kas čia pripažįsta mane pagal sąžinę ir jausmą, tegu eina čionai pas mane". Ir jis parodė tuščias vietas estradoje. Džiaugsmingai šūkaudami: „Gratias agimus! Domine! Salvum fac magnum imperatorem" beveik visi Katalikų Bažnyčios kunigaikščiai, kardinolai ir vyskupai, didesnė dalis tikinčiųjų pasauliininkų ir daugiau kaip pusė vienuolių pasikėlė į estradą, ir, žemai nusilenkę imperatoriui, užėmė savo kėdes. Tačiau apačioje, susirinkimo viduryje, tiesus ir nejudąs, kaip marmorinė statula, savo vietoje sėdėjo popiežius Petras Antrasis. Visi, kas anksčiau jį supo, buvo estradoje. Tik pasilikusioji apačioje praskydusi vienuolių ir pasaulininkų minia susitelkė arčiau jo ir tamoriu žiedu apsupo; iš tenai buvo girdėti duslus šnabždesys: „Non praevalebunt, non praevalebunt portae inferni".

b. d.

F. B—us.

SUSITAIKYTI SU SAVO BROLIU

Ko gi bereiktų*), jei visi žmonės būtų ramūs, pakantrūs, atlaidūs, švelnūs. Bendrauti, sugyventi su jais būtų tuomet lengva, malonu ir miela. Bet, deja, tikrenybėje taip nėra. Deja, daug pasitaiko žmonių nekantrių, smarkių, aštrių, rūsčių, ne kartą net ir neteisingų. Deja, ir mes patys nesame laisvi nuo vienokių, ar kitokių silpnybių ir ydų. Tai visa labai pasunkina bendrą sugyvenimą. Tačiau vis tik mes turime vieni kitus pakęsti, gyventi su visais taikoje, vienybėje ir meilėje. To griežtai reikalauja iš mūsų dieviškasis mūsų Mokytojas. Jo'e valia čia itin aiškiai nurodyta šio sekmadienio evangelijoje.

1. Tokia jau mūsų prigimtis, jog artimui ką nors pasakius, ar padarius ne taip, kaip mums patinka, ar mes norime, ypač gi muš kame nors nuskriaudus, savaime kyla mumvse nepasitenkinimo, nekantrumo, rūstybės jausmas. Jam galime mes arba pasiduoti, arba pasistengti tuojau jį numalšinti. Pasipriešindami jam, jį nuslopindami, mes išvengiame nuodėmės. Gi to nepadarydami, mes nusikalstame artimo meilei. Juk Jėzus aiškiai sako šio sekmadienio evangelijoje minimais žodžiais: — Jūs girdėjote, kad seniesiems pasakyta: Neužmuši; kas gi užmuštų, bus smerktinas teisme. Aš gi jums sakau: Kiekvienas, kuris pyksta ant savo brolio, bus smerktinas teisme — (Mt. 5, 21). Vadinasi, ne tik žmogų nužudyti yra nuodėmė, bet ir ant jo rūstintis. Dar didesnė kaltė yra artimą keikti, plūsti, pravardžiuoti, linkėti jam ko pikto, jam kokiu nors būdu keršyti. Todėl ir Jėzus pareiškia: — Kas sakytų savo broliui: Raka, bus smerktinas taryboje. O kas sakytų: Beprotis! bus smerktinas į pragaro ugni — (Mt. 5, 22). Iš to savaime eina išvada, kad mes jokiu būdu neturime pasiduoti įgimtam nekantrumo, rūstybės, kerštingumo jausmui, bet būtinai stengtis jį suvaldyti- numalšinti. Vis tiek, nors artimas būtų ir ką pikčiausio apie mus pasakęs, ar mums padaręs. Juk ir čia aiškiai moko Jėzus: — Mylėkite savo priešus, darykite gera tiesiems, kurie jūsų nekenčia, ir melskitės už jus persekiojančiuosius ir jus šmeižiančiuosius — (Mt. 5, 44).

*) Mintis II liepos savaitei.

2. Tačiau ne tik mums tenka patirti pikto iš artimo, bet ir artimui iš mūsų. Juk nė vienas nesame be tam tikrų silpnybių, ydų, kampuotumų, aštrumų. Mes patys paprastai nekreipiame, ar nenorime kreipti į juos dėmesio, net stengiamės juos pateisinti, bet artimui, deja, ne kartą tenka daug del jų kentėti. Pastebėjus, jog ką įžeidėme, įrūstinome, nuskaudėme, ar nuskriaudėme, mūsų pareiga ko greičiausiai su juo susitaikyti. Juk aiškiai sako čia Jėzus: — Greitai susitaikyk su savo priešininku, kol dar tebegyveni šiame pasaulyje. O, kadangi nežinoma nė diena, nė valanda, kuomet teks jis apleisti, tad su susitaikymu jokiu būdu negalima delsti. Šioji susitaikyti pareiga yra taip svarbi, jog vertingesnė net už Dievui kokios dovanos aukojimą. Ne veltui pažymi, ir pabrėžia Jėzus: — Jeigu tu aukoji savo dovaną prie altoriaus ir tenai atsimeni, kad tavo brolis turi šį-tą prieš tave, palik savon dovaną tenai ties altorium, eik pirma susitaikyti su savo broliu, o paskui atėjęs aukosi savo dovaną — (Mt. 5, 23). Iš to taip pat matyti, jog Dievui nė mūsų auka nėra maloni, jei mes nesame santaikoje su savo artimu.

3. Žinoma, nesirūstinti ant mus įžeidžiančio, ar mus skriaudžiančio artimo, nekeršyti jam, su juo susitaikyti, kai jis šį-tą prieš mus turi, nėra lengvas dalykas. Reikia čia stoti prieš pačią savo prigimtį, ją nugalėti, palenkti. Bet tai būtina. Ne veltui Jėzus pareiškia: — Jeigu jūsų teisybė nebus pilnesnė kaip Rašto žinovų ir parisiejų, jūs neįeisite į dangaus karalystę — (Mt. 5, 20). Tačiau, kaip teisingai ir gražiai pastebi šv. Augustinas, Dievas nieko negalimo mums neįsako, o, jei įsako, padeda mums, kad galėtume įvykdyti. Taigi ir čia, ką Jėzus parodė savo pavyzdžių, ką įvykdė ir kasdien tebevykdo milijonai uolių jojo mokinių, tai gali ir kiekvienas. Ypač, kad Jėzus teikia čia ko gausiausios pagelbos. O jam padedant, viskas galima. — Aš viską galiu tame, kuris mane stiprina — (Pil. 4, 13), sako apaštalas. Tiktai reikia neužmiršti ir neapleisti tosios pagelbos pasiimti maldoje bei šv. sakramentuose.

•

Sunkiausi dalykai pasidaro mums suvis įmanomi, kai prieš akis turime gražius jųjų vaisius. O taikių su artimu santykių vaisiai yra be galo gražūs ir vertingi. Visų pirma, jiejie labai palengvina šįjį mūsų gyvenimą. Juk tai nepaneigiama tiesa, jog žymi dauguma jame patiriamųjų nemalonumų, vargų, skausmų eina kaip tik iš rūstybės, neapykantos, kivirčų, vaidų, kerštų santykiuose su artimu. Jei visi žmonės būtų reikiamai kantrūs, atlaidūs, taikūs, švelnūs, mūsų gyvenimas tikriausiai būtų daug malonesnis, mielesnis. Norėti to, be abejo, kiekvienas nori, todel kiekvienas turi ir stengtis. Kita gi vertus, už taikų sugyvenimą su artimu yra pažadėta neapsakomai laiminga amžinybė. Gi, atvirkščiai, už rūstybę, nuoskaudas, skriaudas, kerštus po pragaro šiame pasaulyje laukia amžinasis. Taigi... Tiktai, žinoma, nereikia čia žiūrėti, kol kiti ims taikiai sugyventi, bet reikia nuo savęs pradėti. Kaip kaž kas yra teisingai pasakęs, jei kiekvienas ties savo namais nušluotų gatvę, visa gatvė būtų švari.

...būkite gudrūs kaip žalčiai ir neklastingi, kaip balandžiai

A. Berzinš

Marija kalba pasauliui

PROF. DR. Z. CONZAGA DA FONSECA

Fatimos paslaptis ir pasaulio istorinė misija. Verlė Vytautas Stauga itis

9

— Anksčiau ji sakė, kad tai bus paskutinis kartas, ir šiandien ji pakartojo, kad tai esąs paskutinis kartas.

— Šiaip jums Madona nieko nepasakė?

— Šiandien ji pasakė, kad Rožančiaus karalienės garbei kasdien reikia kalbėti rožančių.

— O ar pasakė, kur reikia rožančių kalbėti?

— Ne, nepasakė kur.

— Ar ji pasakė, kad reikia ji bažnyčioje kalbėti?

— To ji nesakė.

— Kur tu noriau kalbi rožančių: namie ar Cova da Irijoje?

— Cova da Irijoje.

— O kodėl?

— Taip sau...

— Kokiais pinigais pagal Madonos norą reikia pastatyti koplytėlę? — Ji sakė reikalinga koplytėlę pastatyti, bet apie pinigus nekalbėjo.

— Ar tu pažiūrėjai į saulę?

— Taip.

— Ir ką tu matei?

— Aš mačiau saulę raudoną, žalią ir kitokių spalvų — taip pat mačiau, kad ji sukosi.

— Ar girdėjai, kaip Lucija atkreipė žmonių dėmesį į saulę?

— Aš tai girdėjau, taip. Ji labai garsiai sušuko, kad reikia į saulę žiūrėti. Saulė jau sukosi.

— Ar Madona liepė atkreipti į tai žmonių dėmesį?

— Madona nieko nesakė.

Pranciškaus parodymai

— Ar ir šį kartą matei Madoną?

— Taip.

— Kaip ji pasivadino?

— Kaip šv. Rožančiaus karalienė.

— Kaip ji buvo apsitaisiusi?

— Ji buvo baltai apsitaisiusi ir tankoje laikė rožančių.

— Ar tu matei ir šv. Juozapą ir Kūdikėlį Jėzų?

— Taip.

— Kur tu juos matei?

— Šalia saulės.

— Buvo Kūdikėlis didelis ar mažas?

— Jis buvo mažas.

— Buvo jis kaip Deolenda dos Neves?

— Lygiai toks didumo, kaip ji.

— Kaip laikė Madona rankas?

— Ji laikė jas sudėjusi.

— Ar tu Ją matei tik viršum žem. ąžuolo, ar ir šalia saulės?

— Aš ją mačiau ir šalia saulės.

— Kas daugiau švietė, saulė ar Madonos veidas?

— Veidas Madonos buvo daug šviesesnis.

— Ar supratai, ką ji sakė?

— Aš nieko nesupratau.

— Kas tau paslaptį pasakė? Madona?

— Ne, Lucija.

— Ar gali man ją patikėti?

— To negaliu.

— Tu negali kalbėti, nes bijai Lucijos, tu bijai, kad ji tave nemuštų, tiesa?

— O, ne.

— Tai kodėl gi nenori man jos pasakyti? Būtų tai gal nuodėmė?

— Gal būt, kad tai būtų nuodėmė išduoti paslaptį.

— Ar paslaptis liečia tavo sielos išganymą, taip pat Lucijos ir Jacintos?

— Taip.

— Ir taip pat klebono sielos išganymą?

— To aš nežinau.

— Ar būtų žmonės liūdni, jei jie tai patirtų?

— Taip.

— Iš kurios pusės Ponia atėjo?

— Iš rytų.

— O dingo ji ta pat kryptimi?

— Taip.

— Ėjo ji atbula?

— Ne, ji apsisuko.

— Pamažu ar greit?

— Pamažu.

— Žengė ji, kaip mes?

— Ji nėjo žingsniuodama, ji tik tiesiai tolo nejudindama kojų.

— Kada ji tau atrodė gražesnė, šiandien ar kitais kartais?

— Aš ją mačiau visuomet vienodai gražią.

— Ar matei tu ir saulės ženklą?

— Taip, aš mačiau saulę sukantis; ji atrodė kaip ugnies ratas.

— Įvyko šis stebuklas prieš ar po Ponios dingimo?

— Tuoj. Kaip tik ji dingo.

— Ar Ponia paragino pasakyti miniai, kad jie turi į saulę žiūrėti?

— Ji nieko nesakė, tik parodė pirštu į saulę prieš pranykdama.

— Ir tuoj stebuklai prasidėjo?

— Taip.

— Kokias spalvas tu matei saulėje?

— Aš mačiau labai gražias spalvas: dangiškai mėlyną, geltoną ir kitas.

Mažųjų Dangaus Karalienės patikėtinių parodymai kalba patys už save ir aiškiai nušviečia įvykius. Pasekime mes jų išorinę eigą: nuostabi, nuolatai auganti pasirodymų harmonija, kol apsivainikuoja dangiškoji misija.

Paimkime tik šį faktą: Madona, kuri iki šiol visada tuo pat pavidalu buvo pasirodžiusi, pasirodė dabar greitai vienas po kito su šv. Šeima, paskiau kaip Skausmų Motina ir galop kaip Karmelio Kalno Marija.

Kodėl gi? Norėjo ji eilinius tikinčiuosius pamokyti, kad ji yra visada toji pati Gailestingumo Motina, nepaisant, kuriuo vardu jos šaukiamasi? Be abejonės, bet gal tuo būdu pirmiausia norėta įdiegti į širdis meilę rožančiaus maldai ir uolumą praktikuoti dorybes, kurios pasireiškia jo paslaptyse.

Kokiu gi patraukiančiu būdu moko mus džiaugsmingoji rožančiaus dalis gerbti paprastą dieną, kai mes mąstome apie Jėzaus ir Marijos tylų gyvenimą šv. Šeimynos globoje. Ir kas geriau tiktų sužadinti mumyse gailesčiui ir Atgailos nusistatymui, jei ne vaizdas kenčiančio Išganytojo ir Jo skausmo pervertos Motinos, kurį mums prieš akis pastato skausmingoji dalis? Garbingosios dalies paslaptys tačiau pripildo sielą ilgesio amžinosios tėvynės, į kurią prieš mus yra nuėję Jėzus ir Marija, tada kyla mumyse Dievo meilė ir gilus noras tobulėti, rimtas pasiryžimas viską daryti, kad išvengtume pragaro ir sutrumpintume buvimą skaistykloje. Kiek daug gali pagyvinti mūsų viltį Karmelio Kalno Marija, kuriai mes esame dėkingi už didelę šeštadienio privilegiją. Tokiu būdu šis trejopas pasirodymo būdas buvo nuostabus apsireiškimas giliausio turinio šv. Rožančiaus maldos.

Kodėl gi Marija visus šešis kartus pasirodė tryliktąją mėnesio dieną? Rugpiūčio 13-ji, pagal padavimą, yra Dievo Motinos mirimo diena, tuo tarpu rugpiūčio 15 d. vadinas, trečią dieną po mirties, Ji buvo paimta į dangų. Anksčiau Portugalijoje rugpiūčio 13-toji buvo speciali šventė: Festum de Bona Morte BMV. (geros mirties mūsų mielosios Ponios); Ji buvo švenčiama Portugalijos pranciškonų ir jėzuitų. Prof. L. Fischeris ispanų, ir portugalų archyvuose rodo tam istorinių įrodymų. (L. Fischer: Die Botschaft Unserer Lieben Frau von Fatima. S 103. 106. 201—205).

Trys Dangus Karalienės mylimieji prieš pasirodymus

Pasirodymai, apie kuriuos pasakojama, yra be abejo, dideli, norint nagrinėti jų išorinius įvykius ar jų dvasinį turinį bei jų tikslą. Tačiau ne mažesnis yra stebuklas, apie kurį mes dabar norime kalbėti, būtent: trys maži piemenėliai ir jų ištikimybė Dangaus Karalienės misijai. Aplankykime juos dvasia ir pasižiūrėkime į išrinktųjų vaikų vidaus gyvenimą.

Giliai sujaudinti atsistosime prieš herojišką pasiaukojimo džiaugsmą ir degantį sielos uolumą ir imsime džiaugtis malone, kuri tokius stebuklus juose padarė; šie vaikai juk yra geriausi mums mokytojai, kai norime įsigilinti į tikrą Mūsų Dangiškosios Fatimos Motinos garbinimo esmę.

Jų yra dangaus Karalystė

Iki nepaprastų įvykių 1917 metais prabėgo vaikų gyvenimas linksmai ir be rūpesčių taikioje, didžiai krikščioniškoje šeimoje. Mes čia matome Apvaizdos veikimą, kai patiriame, kad Jacinta ir Pranciškus nuo mažų dienų buvo nuoširdžiai pamėgę savo pusseserę Luciją ir bendravimą su ja vertino daugiau už visa kita. Jie sakė, kad jiems nėra jokio džiaugsmo žaisti su kitais vaikais, todėl jie kada tik galėdami eidavo pas Luciją ir parsivesdavo ją į savo mėgstamą vietelę — šulinį tėvų sode, paslėptą tarp migdolų medžių, alyvų ir kaštanų. Dažniausiai Jacinta galėjo parinkti, kas reikalinga žaisti. Vaikai dažnai kitam pasekdavo ir „pasakas", kurias jie girdėdavo vakare, kai visa šeima susirinkdavo apie židinį. Kaip greit prabėgdavo tos valandos!

Ir vėliau, kai atėjo vargo dienos, aplankydavo dažnai šią vietą — tačiau ne žaisti ir pasakomis gėrėtis, bet verkti ir melstis...

Dar jų nekaltos širdys težinojo linksmumą, juoką ir dainavimą; ir toje slaptoje vietelėje niekas netrukdė jų džiaugsmo.

Bet ne retai pasitaikydavo, kad Lucija turėjo atlikti kitas pareigas. Kaimynės, kurios dirbo toli nuo namų, palikdavo būtent savo vaikus Marijos Rozos dos Santas kieme dar ne visai aštuonerių metų sulaukusios Lucijos ir jos dviejų didesnių seserų, kurios namie dirbdavo, priežiūroje. Tokiu būdu kiemas ir prie jo prisišliejęs klojimas virsdavo improvizuotu vaikų darželiu, ir mažajai Lucijai tekdavo juos prižiūrėti.

Tokiomis dienomis Pranciškus ir Jacinta, nors ir didžiai apgailestaudami, turėjo atsižadėti noro pasitraukti su drauge į mylimą vienišą vietelę: jiems nieko kito nebeliko, kaip dalyvauti žaidimuose su kitais.

Po pietų — ypač pasninko metu — ponia Marija Rosa mokydavo katekizmo, nes ji nenorėjo, kad jos vaikai per tikybos egzaminus „apsijuoktų". Jei ateidavo daugiau vaikų, tai ir jie turėjo mokytis.

Vieną dieną vienas iš vaikų apkaltino savo draugą pasakius biaurų žodį. Ponia Marija Rosa nusikaltusį prie kitų smarkiai subarė:

— Tokių biaurių dalykų negalima sakyti, tai yra nuodėmė, ir Kūdikėlis Jėzus dėl to verkia; o blogi vaikai, kurie nusidėjo, eina į pragarą, jeigu jie neina išpažinties.

Tai padarė vaikams gilų įspūdį, ypač Jacintai.

Kai Jacintos po poros dienų, kaip visuomet, su broliuku atėjo paimti Lucija, rado kieme susirinkusią būrelį vaikų; ji valandėlę pagalvojo, paskui paklausė pusseserę:

— Neleidžia tavęs mama šiandien su mumis eiti?

— Ne.

— Tuomet Pranciškus ir aš einame vieni į sodą.

— Bet ne, pasilikit geriau čia... Mes galim juk ir čia žaisti.

— Mama nenori, kad mes liktume prie kitų vaikų. Ji nenori, kad mes išmoktume biaurių žodžių, nes tai yra nuodėmė ir Kudikėliui Jėzui nepatinka.

Ir ji, paėmusi broliuką už rankos, nuėjo namo.

Vaikai ypač mėgdavo fantų žaidimą; kas pralaimi, turi kito įsakymą įvykdyti. Jacinta nugalėtuosius dažnai

niausiai reikalaudavo peteliškes gaudyti arba pievoje jos mėgstamas gėles skinti. Kai vieną dieną Lucija turėjo įsakyti, paliepė Jacintai vieną iš jos brolių, kuris rašydamas sėdėjo prie stalo, apkabinti ir pabučiuoti.

Tačiau mažoji gyvai pasipriešino:

— Taip nėra! Kodėl neliepi man geriau Išganytoją pabučiuoti? — ir ji parodė kryžių sienoje.

— Gerai, atsinešk kėdę ir užlipk ir klūpodama Išganytoją tris kartus pabučiuok: Pranciškaus vardu, vieną mano ir vieną savo.

— Išganytoją aš bučiuosiu, kiek tu nori!

Ir ji bučiavo kryžių su tokiu dvasios įkarščiu, jog Lucija dar šiandien sakosi to momento niekada neužmiršianti.

Mažoji stebėjo kryžių ir paklausė:

— Kodėl Išganytojas yra taip prikaltas?

— Todėl, kad jis už mus numirė.

— Papasakok man, kaip tat įvyko?

Ilgais žiemos vakarais ponia Maria Roza gana dažnai savo vaikams pasakodavo „pasaką apie Jėzų" ir jo kančią. Kadangi Lucija turėjo labai gerą atmintį, galėjo pakartoti tais pačiais žodžiais, ką ji kartą buvo girdėjusi, todėl jai nebuvo sunku patenkinti mažąją pusseserę. Jacinta klausėsi giliai sujaudinta ir liejo graudžias ašaras. Dažnai dar prašydavo Lucija papasakoti jai „pasaką apie Išganytoją" ir kiekvieną kartą verkdama tvirtino:

— Vargšas Išganytojas!... Aš daugiau nenusidėsiu, aš nenoriu, kad Išganytojas kentėtų!

Didelį džiaugsmą vaikams sudarydavo stebėti gražų saulėlydį. Kai paskiau sutemdavo, skaitydavo jie lenktyniaudami žvaigždes; kiekvienas norėdavo ko daugiausia suskaityti. Šviesios, žvaigždėtos naktys ir mėnulio šviesa vaikus tiesiog žavėdavo. Žvaigždės juk jiems buvo žibintai, kuriuos angelai uždegdavo dangaus languose; saulė jiems atrodė kaip Jėzaus žibintas, o mėnulis — Mądonos. Tačiau buvo naktų, kuriose Madonos žibinte atrodė žibalas išsibaigęs, nes negalima buvo jo matyti... Jacinta dažnai sakydavo:

— Madonos žibintas man dar geriau patinka, kaip Išganytojo, nes jis nesudega ir neakina.

Tačiau Pranciškus atkirsdavo:

— O, ne, Jacinta, joks žibintas nėra toks gražus, kaip Išganytojo.

Jis niekad negalėjo pakankamai atsigėrėti saulės šviesa, kai ji vakare atsispindėdavo namų languose, arba rytą, kai ji rasos lašelyje uždegdavo tūkstančius šviesėlių.

Gėlės Jėzui

Dievo Kūno šventės proga Lucija kartą buvo išrinkta angelu apsitaisiusi eiti prieš baldakimą ir barstyti gėles Jėzui Švenčiausiame Sakramente.

Jacinta, tai patyrusi, prašė pusseserę ir jai išrūpinti tą pat malonę:

— Aš irgi norėčiau Jėzui gėles barstyti.

Nebuvo sunku išsirūpinti, kad ir jos noras būtų patenkintas.

Buvo daroma repeticija. Mokytoja paaiškino, kaip reikalinga Kūdikėliui Jėzui gėles barstyti.

— Ir mes matysime Kūdikėlį Jėzų? — paklausė Jacinta.

— Žinoma, kun. klebonas jį neša.

Mažoji šokinėjo iš džiaugsmo ir begalę kartų klausė, ar ilgai dar reikės laukti iki Dievo Kūno Šventės.

Galop atėjo išsiilgtoji diena, ir dvi mergaitės auksu žibančiais drabužiais žengė prieš baldakimą, kiekviena pintinėle gėlių rankoje.

Nustatytose vietose berdavo Lucija gėles ir nurodė Jacintai, kad darytų lygiai tą pat. Šioji tačiau savo gražias akis buvo nukreipusi į kleboną ir; atrodė, nieko daugiau nemato. Pasibaigus procesijai, jos pintinėlė buvo dar nė nepaliesta.

— Kodėl tu Jėzui nebarstei gėlių?

— Dėl to, kad aš jo nemačiau.

Kai jos išėjo iš bažnyčios, paklausė ji Luciją:

— O tu matei Kūdikėli Jėzų?

— Ne! Argi tu nežinai, kad Kūdikėlis Jėzus ostijoje nematomas? Jis yra paslėptas. Mes priimame jį taip pat šv. komunija.

— Ir tu kalbi su juo, kai eini komunijos?

— Tikrai!

— Ir kodėl tu jo nematai?

— Dėl to, kad jis yra paslėptas.

— Kaip tat galima, kad tiek daug žmonių tuo pat laiku paslėptą Kūdikėlį Jėzų priimtų? Tuomet, tur būt, kiekvienas gauna jo po mažą gabalėlį?

— O, ne; ar tu nematai, kad tiek daug ostijų yra? Kiekvienoje iš jų yra Kūdikėlis Jėzus paslėptas.

Ne vienas teologas dėl tokio Lucijos dogmatinio žinojimo būtų nusišypsojęs, bet Jėzus pažiūrėjo į ją su dievišku pamėgimu...

Jacinta tęsė toliau:

— Aš noriu prašyti motiną, kad ji mane leistų eiti prie pirmosios komunijos.

— Klebonas tau jos neduos, kol tu neturėsi dešimt metų.

— Bet ir tu dar neturi dešimt metų — ir jau ją priėmei?

— Dėl to, kad aš gerai katekizmą žinojau, o jūs dar jo nemokate.

b. d.

VIZITAS PAS KARDINOLA Ā. v. GALLENA

Gautame iš Romos laiške, kuris dėl susisiekimo kliūčių, mus pasiekė keletą mėnesių pavėlavęs, redakcija rado lietuvių atstovų pasikalbėjimą su Kard. A. v. Gallenu. Kardinolas, grįžęs iš Romos neilgai trukus, mirė; tačiau pasikalbėjimo turinys liečia mūsų likimą, dėl to manome, kad ir pavėluotas, jis bus įdomus mūsų skaitytojams. Red.

Š. m. kovo mėn. 6 d. Jo Eminencija Kardinolas Augustinas v. Gallen, Münsterio vyskupas teikėsi priimti audiencijoje Lietuvių kolonijos Romoje atstovus: kun. Vytautą Balčiūną ir kun. Kazimierą Ruibį, kurie pasveikino Jo Eminenciją, kardinolu pakėlimo proga, įteikė adresą ir „libellum pro memoria", išreikšdami Eminencijai pagarbos, ypač padėkos jausmus už rūpestį ir globą mūsų tautiečių, dėl karo audros atsidūriusių jo vyskupijos ribose.

Atsakydamas į sveikinimą, Eminencija prisipažino pažįstas lietuvius ir Lietuvą ne nuo šiandien. Dar 1918 m. buvęs Lietuvoje, kaip Caritas atstovas; Vilniuje, Kaune, Seinuose, Prisimena mūsų a. a. vyskupą Matulevičių, kuris jam padaręs švento ir tauraus vyro įspūdį. Jį nustebinęs mūsų žmonių pamaldumas: šventą dieną pilni keliai į bažnyčią, daug važiuojančių ir pėsčių. Bažnyčioje stebėjęs žmones, kaip nuosirdžiai ir ilgai jie meldžiasi, pakartotinai užeidami į šventnamį. Pagal pasakojimą, atrodo, kad kardinolas yra matęs mūsų atlaidus ir jų nuotaikas kurioje nors kaimo parapijinėje bažnyčioje, o gal ir nevienoje, kadangi yra pervažiavęs Lietuvą plačiu ruožu iki pat Daugpilio. Eminencija žinojęs caristinės Rusijos nedraugingumą kitų tautų ir kat. Bažnyčios atžvilgiu, o vis dėlto Lietuvoje matęs ne tik senų, gražių, daugumoje dvibokščių, bažnyčių, bet ir naujų, puošnių. Tai atrodė, kaip geras žmonių prie Bažnyčios prisirišimo ženklas.

Pasirodo, Eminencija pažįsta ir dabartinę mūsų krašto padėtį. Tačiau apie tai nesileisdamas į platesnes kalbas, pasakė viltingus ir tikrai paguodžiančius žodžius, pacituodamas šv. Augustino mintį, kad Dievas šėtoną, kaip šunį, laiko ant grandinės pririštą, todėl jis „potest latrare, sed non mordere". (Gali loti, bet neįkąsti.) Beje; Eminencija, pridūrė, jog kartais atrodo, kad ta grandinė yra per ilga... Koks puikus palyginimas ir raminanti mintis! Tik Dieve duok, kad kaip nuoširdžiai tie žodžiai buvo pasakyti, taip jie būtų ir teisingi, kitaip sakant, kad šunies kandžiojimai mūsų tautai nebūtų mirtinos žaizdos, bet mažyčiai įdrėskimai, ir... kad jie greičiau baigtųsi. Gal būt kaip sąlygą to viltingo laukimo kardinolas turėjo mintyje, sakydamas: reikia melstis, ir visiems „oremus pro invicem" — „melskimės vieni už kitus".

Išlydėdamas mus Eminencija paminėjo savo vyskupijos kunigų seminarijoje turėjęs tris lietuvius klierikus, kurių vieną (Senkų) jau įšventinęs kunigu. K. R.

Bill Davidson

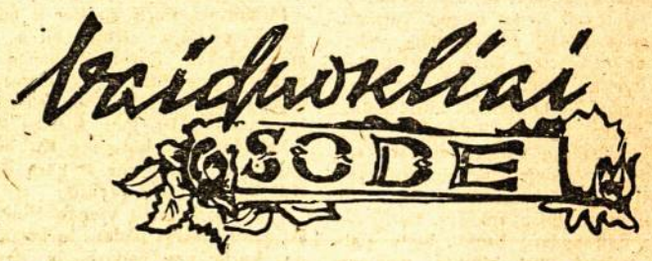

Norėdami Gerb. „N. Gyvenimo" Skaitytojus supažindinti ir su kai kuriais žmonijos pasiektais laimėjimais eksperimentinių mokslų srityje, dedame šį straipsnį, paimtą iš Amerikos laikraščio „Collier's", kuris nušviečia, kokią nelauktą pažangą šio karo metu padarė botinikos mokslas. Redakcija

Jau anksčiau buvo žinoma apie tuos keistus reiškinius, kuriuos hormonai gali sukelti žmogaus kūne, tačiau niekas, net savo drąsiausiose svajonėse, negalėjo įsivaizduoti chaoso, į kurį mes patekome, kai karas paskubino augalų hormonų paslapčių tyrinėjimus.

Nuo 1939 metų pora hormonų lašų sukėlė šitokių reiškinių: rožių krūmai pražydo tokiais žiedais, kurie atrodė kaip ramunės, pamidorų daigai — per vieną naktį iškrypo į grąžtus ir kitokias fantastines formas. Kančios gėlė — per keturias valandas pasikeitė į kažką panašaus į agurko užuomazgą. Pupų augalai užaugino ne pupas, bet žolę. Vienas ąžuolas išaugino kažką panašaus į palmių sparnus, pamidorų krūmai atvedė vaisius, kurie atrodė kaip raudoni bananai. Krūmai, kurie anksčiau žiedų neturėdavo, staiga pražydo. Augalai lytiškai pasėlo: šaknys pradėjo augti iš lapų, iš vaisių, iš rievių ir ūgių

Tada pradėjo mokslininkai šiais keistas orgijas kontroliuoti, ir šiandien jau galima visai paprastai nueiti į sėklų krautuvę, nusipirkti butelį bespalvio skysčio, kuris sode ar ūkyje padarys stebuklus.

Vienas žmogus Kalifornijoje sukišo paskutinius savo centus, kiek tik jis jų turėjo, į spygliuotųjų palmių ūkį Kalėdoms. Buvo jau gruodžio mėnuo, ėjo diena po dienos, o uogos nemezgė, ir tiek. Pagaliau nevilties pagautas žmogus rašo daktarui Percy W. Zimmermannui, tyrinėtojui, vadovaujančiam augalų hormonų tyrimo darbams.

Zimmermannas jam rekomendavo jau prekyboje esančio jo paties laboratorijoje pagaminto skysčio. Žmogus apipurškė juo savo spygliuotąsias palmes, ir savaitė prieš Kalėdas visos jo palmės buvo su puikiomis uogomis. Hormonai išgelbėjo žmogaus egzistenciją.

Kitą kartą į Dr. Zimmermanną kreipėsi, prašydamas pagalbos, kavos augintojas iš Puerto Rico. Dėl karo jo plantacijose sumažėjo darbininkų skaičius, ir jis negalėjo surinkti nuo krūmų nunokusių pupų, kurios nunoksta iš karto tik po dvi ir kurias reikia iš tarpo dar nenunokusių pupų išimti. Dr. Zimmermannas jam pasiuntė hormonų preparatą. Nors kavos klantatorius į tai žiūrėjo labai skeptiškai, bet jis vis dėlto jį panaudojo. Neilgai trukus nunokusios kavapupės nukrito ant žemės, o nenunokusios liko kaboti.

Yra hormono preparatas, kuris įgalina chinino augalus auginti ir šiame krašte. Iš tikrųjų tas hormonas tik padidina kiekį labai reikalingos antimaliarinės medžiagos kiekviename augale. Kitas hormonas sukliudo kristi spygliams nuo Kalėdų eglutės. Trečias hormonas, išpurkštas ant bulvių, apsaugoja jas nuo akijimo ir dygimo.

Kitas, panaudotas kviečių lauke, išnaikina visas piktžoles ir nepaliečia kviečių. Kurį pagamino Cornellio universitetas, beveik padvigubina pienės gumos produktyvumą. Su juo daro eksperimentus ir Rusai.

Jeigu su juo apdulkinami pamidorų žiedai, agurkų, dynių ir kitų, tai žiedai tuoj pradeda formuotis į didelį, saldų, tvirtą be sėklų vaisių. Apie Phenoxilo skiedinį, kuris dabar jau yra prekyboje, būtų galėjęs Jules Verne'as svajoti. Kai jo išpurkščiama ant pievų, beveik visos piktžoles būva užmušamos, bet pati žolė lieka nepaliesta.

Šis hormonas buvo atrastas keistu būdu. Biochemikai Boyce — Tomp-

son, Augalų Tyrimo Instituto Yonkers, N. Y., jau kurį laiką darė eksperimentus su įvairiais chemikalais. Vieną dieną čia atvyko Robertas Geavy, mokslinis patarėjas, vienas iš didžiausių to krašto sėklų prekybos firmų. Pasikalbėjimas nukrypo į naujas priemones išauginti besėkliams pamidorams.

— Kas nori besėklių pamidorų? — žiovavo Geary — Aš mėgstu tomatus su sėklomis.

— Taip, — atsakė jaunas daktaras Albertas Hilchocockas, — bet šio hormono dėka iš kiekvieno žiedo bus pamidoras; be to, dar nunoks keturias ar penkias dienas greičiau, taip, kad augalas turės laiko kiekvienais metais dar antrą derlių duoti.

Tada Geary pašako nuo kėdės. Jis pats turi komercinį ūkį Long Islande. „Kaip vadinasi tas preparatas?" Per mėnesį jo bendrovė produktų jau turėjo rinkoje.

Šis hormonas paprasčiausiu būdu išaugina besėklius vaisius ir daržoves. Paprastai žiedai tampa vaisiais, kai moteriškasis žiedas būna vabzdžio apvaisinamas, kuris yra atlėkęs nuo vyriško žiedo. Kiti žiedai lieka nevaisingi. Šis hormonas, kuris paliečia visus žiedus, apvaisina visą 100 %. Užmezgę vaisiai būna be sėklų, nes apvaisinime nedalyvauja vyriškoji sėkla. Tokiose daržovėse, kaip dyniai arba pipirų ankštys, kurių didesnę dalį sudaro šitokiu būdu atsiradę vaisiai, turi kitokią vaisiaus mėsą.

Dr. Hitchcockas apgailestauja, kad vandeniniam melonui hormonas neturi įtakos.

Kaip piktžolių naikintojas, hormonas veikia irgi labai paprastai. Piktžolių hormonus chemija turi, o žolės hormonų neturi. Kai tik preparatas yra išpurkščiamas, tai piktžolės būna nepaprastai sujaudinamos ir pradeda visur leisti šaknis, visiškai išsisėmusios nuo šios orgijos, jos greitai išmiršta, o žolė auga sau toliau.

Geležinkeliai galės panaudoti šią hormono priemonę, kad paprasčiausiu būdu išnaikintų tarp bėgių augančias piktžoles. Ūkininkai tai galės panaudoti plačiu mastu pievose, vaisynuose, medelynuose. Sodybų savininkai tai galės panaudoti savo vejose ir sodu ose, ten, kur nėra hormonui jautrių augalų. Pvz., pupa, gavusi hormono kvapo, išdaro kvailiausių pozų. Ji biauriai į vieną pusę palinksta, kaip vandenlaidžiai prie Notre Dame Paryžiuje. Ji įgauna piktą išvaizdą ir netenka žiedų. Jos lapai tampa plonais prakaituojančiais kobiais, ir visur pradeda želti nešvarūs vilkūgiai.

Antras visiškai išvystytas hormono preparatas (indole butyrie acid) veikia kaip žadintojas ar kaip kraujo transfūzija mirštantiems augalams. Stipriai sujaudinant augalus, pasiekiama to, kad jie pradeda leisti naujas šaknis ir auginti naujas celes. Nupiauta šakelė arba gėlė, panerta į šio hormono miltus ar jo skystį, per 24 valandas išleidžia šaknis.

Karo pradžioje šis hormonas išgelbėjo visą gumos derlių. Atvežta iš Puerto Rico Cryptostegia neištvėrė jūros kelionės ir vos persodinta pradėjo džiūti. Greitai iš New Yorko buvo pasiųsta į Floridą vagonas hormono. Cryptostegia atrodė kaip džiūstanti piktžolė, ir krašto ūkio koncesija jau buvo jai mirties sprendimą pasirašiusi. Hormonas buvo rūpestingai panaudotas, ir per 3 dienas beveik visi krūmai jau stovėjo.

Trečias prekyboje esąs hormono preparatas (Alphanophtylacetic acid) keistų dalykų padaro vaisiniuose sodu ose. Jeigu nokimo pabaigą medžiai apipurškiami, tai obuoliai nepuola žemyn. Tai atsitinka dėl to, kad sustiprinamas augimas kotelio celių, ir obuolys tvirtai laikosi ant šakos.

Tas pat hormonas, išpurkštas rugpiūty, sulaiko medį nuo išleidimo ankstyvųjų spurgų ir apsaugoja jas nuo pavojaus nušalti. Tuo pačiu būdu atsiranda galimybė pietų vaisius, kaip Avocados ir Mangos, gana toli šiaurėje auginti, nes jų spurgų sprogimą galima uždelsti iki vasaros dienų. Medį galima išlaikyti žiemos miege, kol ateina tinkamas oras. Ko iš to dar galima tikėtis ateityje, — niekas nežino. Alphanaphtylacetic acid yra toks hormonas, apie kurio veikimą ateityje mažiausia galima pasakyti.

Iš tikrųjų tai čia nėra jokie hormonai, bet tik chemiški pakaitalai, kurie turi panašia sudėti į hormonus ir suždina panašų veikimą.

Pirmutinis, kuris su šiomis medžiagomis pradėjo dirbti, buvo danų mokslininkas Boysen-Jansenas 1907 metais. Trisdešimtasiais metais du amerikiečiai gydytojai Dr. Charles L. Hammeris ir Dr. Paul Martas išugdė šaknis žadinantį hormoną. Kiti hormonai buvo atrasti per šį karą dėl atsitiktinų laimingų įvykių.

Prieš porą metų vienas New Yorko gėlių pirklys padarė tą pačią klaidą, kurią yra padarę ir daugelis šeimininkių. Nieko negalvodamas jis pasidėjo iki vakaro keletą obuolių į elektrinį šaldytuvą. norėdamas juos apsaugoti Elektriniam šaldytuve buvo įdėta gėlių už keletą tūkstančių dolerių vertės. Vakare jis atsidarė spintą, norėdamas neštis obuolius namo. Tačiau visi gėlių žiedai spintoje buvo nukritę. Tyrimai vėliau parodė, kad gėlės užtroško nuo etileno dujų, kilusių iš obuolių. Etilenas yra vienas iš augalų hormonų. Tas faktas davė progos visai eilei mokslininkų iš naujo pagalvoti.

Neilgai trukus Dr. Zimmermannas vienas iš Boyce — Tompson Instituto direktorių ir buvęs dekanas Moryland Celleges, labai nenorom šio darbo ėmėsi. Nupiovus žolę ir ją bežiūrinėjant, atėjo į galvą mintis apie Naphtoxyacetic acid hormoną, kuris sukliudo kai kuriems augalams augti. Norėdamas, kad veja daugiau neaugtų ir pasiliktų tokia, kokia yra, jis ją apipurškė hormonu.

Tačiau patvoryje augo pamidorai. Žolei hormonas neturėjo jokios įtakos, bet kai profesorius netyčia užmetė akį ant pamidorų, tai jam akys iššoko iš kaktos. Jie visi buvo pavirtę į šoną; lapai išvirto į ilgus grąžtus, o 15 centimetrų ilgio stiebas buvo išsivaręs į viršų, ant kurio, kaip vėliava ant koto, sėdėjo žiedas. Tai paskatino Zimmermanną imti tolimesnių tyrinėjimų.

Šiandien jis pranašauja didelę hormonų ateitį, kai tik pokarinės sąlygos leis masinę hormonų produkciją.

Hormonai padės derlių nuimti, su jų pagalba galima atimti medžiui lapus, kad saulė galėtų geriau vaisius pasiekti ir vaisius išaugtų didesnis ir sultingesnis. Šiltų kraštų medžius bus galima auginti toliau į šiaurę ir kitur.

„Iš tikrųjų" — sako Zimmermannas, žiūrėdamas pro langą į tabako daržą, kur tabakas gavo kaktuso pavidalą, „joks žmogus nežino, ko mes čia galime sulaukti. Man asmeniškai šie dalykai įvaro visai stabmeldišką baimę".

TRUMPOS ŽINIOS

Lietuvių katalikų kunigų studijų ir maldos dienos.

Š. m. birželio mėn. 4—6 dienomis Hanau įvyko L. Kat. kunigų suvažiavimas. Suvažiavime dalyvavo 162 kunigai, vysk. Brizgys, vysk. Padolskis ir šv. Sosto Delegatas Kan. Kapočius, kurio pastangomis suvažiavimas buvo sukviestas. Suvažiavimas turėjo kartu studijų ir maldos pobūdį.

Norint geriau susiorientuoti tuose uždaviniuose, kuriuos kelia pastoraciniam darbui naujieji laikai ir nepaprastos tremties sąlygos, suvažiavimas išklausė visą eilę paskaitų, tas problemas nušviečiančių. Tarp jų pažymėtinos: Prof. A. Maceinos apie kunigo uždavinius, Dir. Barzduko apie psichologinius vyro ir moters skirtingumus, kun. Paukščio apie tremtinių parapijos sakramentinį gyvenimą, prof. Dr. Manelio apie mūsų klierikų auklėjimą, Girniaus apie šiandieninio netikėjimo psichologiją, prof. Dr. Ivinskio apie kunigo vaidmenį liet. tautos atgimime, Dr. Paplausko apie christocentrinę pedagogiką ir T. Bružiko apie stovyklų ydas. Paskaitose iškelti klausimai, kiek laikas leido, buvo diskutuojami ir padaromos atitinkamos išvados.

Maldos ir išvidinio susitelkimo dvasią kėlė savo konferencijose Vysk. Brizgys, vysk. Padolskis, Deleg. Kapočius, kun. Paulauskas, Dr. Vaišnora. Kukli Hanau stovyklos koplyčia suvažiavimo dalyvius priglausdavo bendroms šv. Mišioms ir vakarinėms maldoms bei pasiaiminimui su šv. sakramentu.

Suvažiavimo proga buvo surnošta šv. Kazimierui paminėti akademija, kurioje įdomią paskaitą apie tą lietuvišką šventąjį paskaitė doc. Sužiedėlis.

Šio suvažiavimo proga padarė susirinkimą pereitais metais įsikūrusi Liet.k at. kunigų sąjunga, kurios uždavinys yra socialine ir kultūrinė tarpusavio pagelba. Buvo išklausytos steigiamosios valdybos pirmininko pranešimas, priimta apyskaita ir išrinkti nauji valdomieji organai. Pirmininku perrinktas kun. prof. Šidlauskas, valdybon išrinkta: kun. Pikturna, kun. Juknevičius ir kun. Pakalniškis.

Koncertais suvažiavimo dalyvius pradžiugino smuikininkas Vosyliūnas, suruošdamas koncertą bažnyčioje ir Hanau ansamblis, suruošdamas didelį religinį koncertą salėje. Šio koncerto metu suvažiavimas buvo pasveikintas Hanau visuomenės atstovų ir Evangelikų Tarybos.

Hanau visuomenė, svetingai priėmusi suvažiavimo dalyvius, atsisveikinimui suruošė bendrą vakarienę, kurioje, be suvažiavimo dalyvių, dalyvavo dar ir apie pusantro šimto Hanau visuomenės ir UNRRA atstovai.

Popiežiaus balsas

Per vieną audienciją popiežius Pijus XII pareiškė: Dabartinė valanda įsakmiai reikalauja, kad visos tautos bendradarbiautų, parodytų gerą valią ir viena kita pasitikėtų. Kas iš tikro gali pasakyti, kad jo sąžinė yra be dėmės ir kad jis yra visiškai nekaltas? Nei dviguba teisė nei dvigubas mastas nėra Viešpačiui malonūs! Reikia žiūrėti, kad ir patys to nedarytų, ko nenori, kad jiems darytų kiti. Vienintelis būdas išsaugoti saugumui yra šis: valstybė turi pasitikėti valstybe, o tauta — tauta ... Toliau popiežius savo kalboje pasisakė prieš vadinamąją tam tikros rūšies viešąją nuomonę, sudaromą galingųjų jėgos būdu. Totalinės valstybės jėga, kaip pažymėjo popiežius, yra žiauri, tai yra kruvina ironija. Didžiųjų valstybių totalizmas yra nesuderinamas su tikrąja ir sveika demokratija. Jis kaip tik ir sudaro nuolatinį karo pavojų. Iš dabartinės painiavos tėra vienas išėjimas — grįžti į Dievą ir laikytis Jo nustatytos tvarkos.

*

Kitoje kalboje šv. Tėvas sakė: Šiandien Bažnyčia turi daugiau nei kada nors kitados gyventį jai skirtąją misiją. Bažnyčia negali be jokių žygių ir darbų tyliai pasitraukti į Dievo namus, ji turi bendradarbiauti, padėdama sudaryti dorovinius bendruomenės pagrindus ir prisidėdama prie naujosios santvarkos kūrimo. Todėl tikintieji bendruomenės nariai turi galvoti ne taip, kad jie priklauso prie Bažnyčios, bet kad jie patys yra Bažnyčia! Iš žmonių bendruomenės susidarė galinga mašina, kuria žmogus pats vos begali apvaldyti. Tačiau tikrasis įvykių lėmėjas yra Kristus.

*

Popiežius, priėmęs 250 italų katalikų jaunimo vadų, ta proga pasisakė apie jaunimo padėtį iš viso. Tiesiog teko stebėtis, kaip Bažnyčios Galva sugeba puikiai įsijausti į situaciją ir pažįsta dabartinę jaunuomenės būklę. Popiežius skatino vadovus ypačiai rūpintis apleistaisiais, kurių niekas neatsimena. Svarbiausiais reiškiniais, vedančiais į moralės smukimą, jis nurodė vis dažnėjančias ištuokas, antireligines mokyklas ir nedorovingų knygų bei parodų įtaką.

*

— Liepos 4 Filipinai gauna savo nepriklausomybę. Filipinų salų grupė turi 12,600,000 katalikų; tai sudaro 80 procentų visų salų gyventojų.

*

— Iš 5005 katalikų kunigų, kurie šiandien dirba Kinijoje 2008 yra kiniečiai. Iš 6133 seserų 3852 yra kinietės. Pagal nepatikrintus davinius 570 studijuoja teologiją. 3524 jauni vyrai žemesniuose kursuose ruošiasi kunigystei. Daug tūkstnačių katechetų ir mokytojų dirba įvairiose mokyklose. Iš vyskupų 28, o iš apaštališkų prefektų 7 yra kiniečiai.

*

— Antrasis pasaulinis karas kinų tautą sukrėtė iš pagrindų. Čia yra iškilęs tikro broliškumo ilgesys tarp visų tautų. Popiežiaus taikos programa Kinijoje yra radusi entuziastingą pritarimą. „Vidurio valstybėje" yra atsiradęs slaptingas Kristaus žodžio ilgėsys. Generalisimas Tšiangaišekas, tikintis protestantas, yra pareiškęs: „Be dvasinio atsinaujinimo, medžiaginis Kinijos atstatymas, būtų labiau kenksmingas, negu naudingas."

*

Garsus akmens kryžius, pastatytas Kinijos misijonieriui šv. Pranciškui Ksaverui atminti toje vietoje, kur jis buvo į Kiniją išlipęs, prieš keletą metų buvo iš ten prašalintas. Dabar amerikiečių vieno pėstininkų pulko katalikai kariai jį vėl ten atstatė.

Asmeninis Trumano atstovas prie Vatikano

Iš New Yorko pranešama, kad prezidentas Trumanas savo asmeninių atstovu prie Vatikano vėl paskyrė Myroną C. Taylorą, kuris jau prieš kelerius metus pasižymėjo Romoje savo veikla. Tas bendradarbiavimas su šv. Sostu jau 1941 metais pasirodė labai sėkmingas, ypač rūpinantis suteikti pagalbą visiems jos reikalingiems.

Mr. Tayloras, kuris paskirtas ambasadoriaus titulu, yra ne tiktai asmeninis JAV prezidento atstovas prie Vatikano, bet taip pat užmegs ryšius su dvasiniais Europos vadais. Ta proga paskelbtame pareiškime prezidentas Trumanas, be kita ko, sako: mes pastovią taiką tiktai tada galime įvesti, jei ją pagrįsime tvirtais principais. Nėra jokio reikalo slėpti tų visų sunkumų, kurie sutinkami šių dienų kelyje. Aš mielai priimu visokius patarimus religiniais, valdymo ir kasdieninės buities klausimais. Todėl aš ir kreipiausi į svarbiausius religinio gyvenimo vadovus, prašydamas jų tuo reikalu patarimo. Tuos patarimus, gaunamus tiek iš pačios Amerikos, tiek ir iš užsienio, aš nepaprastai branginu, nes jie rodo tikrą sažinės balsą. Visi jie padės geriau išspręsti seną problemą, būtent — padėti žmonijai gyventi santarmėje ir viens kito supratime.

Nauja Bažnyčios organizacija Kinijoje.

Iš Vatikano ateina susidomėjimą sukeliančios žinios apie tris labai svarbius dekretus, liečiančius Kinijos Bažnyčios organizaciją. Dekretus yra išleidusi Kongregacija „de propaganda fide", kuri nuo 1622 metų yra vyriausia valdyba misijos kraštų, kuriuose dar nėra pilnai suorganizuota Bažnyčios hierarchija. Einant šiais naujais dekretais Kinijoje yra įsteigiama plati vyskupinė hierarchija. Nesenai pakeltas Kardinoals Tien, pirmasis kinietis pasaulyje, perkeliamas į metropolitaniškąjį Pekingo arkivyskupo sostą. Įsteigiama 20 naujų bažnytinių provincijų (vyskupijų), 79 naujos sufraganijos, ir 38 apaštališkosios delegatūros.

Vatikano sluogsniuose šiuos naujumus vertinama kaip labai svarbios reikšmės įvykius misijų gyvenime. Šitokiose plačiose srityje įsteigimas hierarchijos laikomas „negirdėtu" ir neturinčiu pavyzdžio įvykiu. Čia yra vienas iš tų didelių į ateitį šaunančių Pijaus XII darbų, paremtų būsima krikščioniška Kinijos raida. Kaip toliau iš Romos pranešama, milžiniška Kinijos valstybė skaito 466 milijonus gyventojų, iš kurių tik koki 4 milijonai, įskaitant ir katechumenus, yra katalikai. Pesimistai galėtų sakyti, kad tai vra tik lašas jūroje. Misijonieriai sako, kad tai jau vra didelis dalykas. O Vatikanas sako, kad tai yra būsimojo derliaus viltis. Kinijos valdžios sluogsniai šiandien katalikų misijoms yra palankiai nusiteikę. Galima tikėtis, kad „Vidurio Valstybėje" Evangelijos šviesa vis labiau ir labiau nušvis.

*

Anglijos kariuomenėje pirmu kart buvo leisti „Katalikų Veikimo" kursai, kurių dalyviai buvo anglų karininkai. Kursai tęsėsi keletą dienų ir įvyko Milane. Panašūs kursai buvo suruošti ir Royal Airforce.

*

Perėjus į katalikų Bažnyčią daugelis žymių anglijos rašytojų, kas sukėlė didelį visuomenės susidomėjimą, į katalikų Bažnyčią dabar perėjo May Sutherland.

*

Vyskupas Piquet iš Clermont — Ferrant, kuris ilgą laiką buvo Dachau koncentracijos stovyklėje, atsiuntė padėkos laišką kartu su atsiminimų knyga Kardinolui Faulhaberiui. Jam atsakydamas, Kardinolas Faulhaberis iškėlė grąžų vyskupo pavyzdį, kurį jis davė kitiems belaisviams stovykloje.

*

Didžiausia kunigų seminarija pasaulyje yra Prancūzų episkopato, pastangomis įsteigta belaisvių stovykloje Chartres. Joje yra 359 seminaristai. Jos profesoriai taip pat yra vokiečiai karo belaisviai.

*

Rusų Filosofas Berdiajevas, gyvenas Paryžiuje, šitaip išsireiškia apie Rusijos bažnyčią. Jo nuomone, nors dabar Sovietų laikysena yra tik taktinio pobūdžio, tačiau rusų tautoje yra tvirti pagrindai augti krikščioniškajam gyvenimui. Bažnyčia yra visada susijusi su laiko pobūdžiu. Dėl to ji turi bandyti savo kelią ir savotiškose sovietinės valstybės sąlygose. Kai kuriuo atžvilgiu yra geriau, kad Caro nebėra, kuris, kaip vyriausia bažnyčios galva perdaug sauvaliaudavo bažnyčios reikaluose. Ateis diena, kada rusijos bažnyčia išeis iš savo izoliacijos ir susijungs palaimingam bendradarbiavimui su visa krikščionija.

*

5000 katalikų jaunimo sąjungos narių Vienoje protestavo prieš įsakymą prašalinti kryžius iš mokyklų.

*

Linzo Vyskupijoje prisiglaudę Ukrajinos Unitai pasiuntė šv. Tėvui į Romą iškilmingą sūniškos meilės ir pastovios ištikimybės šv. Sostui pareiškimą. Šiam pareiškimui davė progą Maskvos tvirtinimai, kad Ukrajinos bažnyčia atsiskyrusi nuo Romos ir prisidėjusi prie pravoslavų. Iškilmingame ukrajiniečių adrese sakoma: „Juo labiau bandoma mus nuo Romos atplėšti, tuo gludžiau mes norime apie mūsų karštai mylimą šv. Tėvą susitelkti."

*

Norvegijos Karalius Haakonas pasiuntė padėkos raštą šv. Jėzaus Širdies vienuolyno tėvams, dėkodamas jiems už kilnų laikymąsi Vokiečių okupacijos metu. Karalius savo laiške iškėlė „lemiančią ir pagirtiną katalikų klero laikyseną".

*

Profesorius Kanaka karališkuose Tokio rūmose laikė paskaitą. Kanaka yra vienas įžimiausių pasaulėčių asmenybių Japonijoje ir karališkosios akademijos narys. Jis su savo žmona iš protestantizmo perėjo į katalikybę. Po paskaitos karališkoji šeima dar pusę valandos kalbėjosi su kalbėtoju apie katalikų religiją.

Šimtametės Krikščionybės sukaktuvės Havajų salose.

Honolulų saloje nuo balandžio 26 iki gegužės 2 buvo švenčiamos pirmos krikščionybės sukaktuvės Havajų salose. Šiandien salose yra 4 parapijos ir 128 bažnyčios. Katalikų skaičius pasiekė 145,000. Iškilmėse dalyvavo iš Amerikos atvykęs apaštališkas delegatas, kuriam salos gyventojai suruošė nuoširdų priėmimą. Administraciniu atžvilgiu Havajų salos sudaro apaštališkąjį vikarijatą su vyskupo rezidencija Honolulų saloje.

Liet. evangelikų kunigų ir atstovų suvažiavimas.

Š. m. gegužės 30 dieną Hanau įvyko Lietuvių evangelikų kunigų, atstovų ir rėmėjų suvažiavimas. Suvažiavimo tikslas buvo aptarti įvairius tremtyje gyvenančių evangelikų bažnytinius reikalus ir paliesti bažnytinės vyriausybės rinkimo klausimą. Išrinkta laikinoji bažnytinė vyriausybė, kuri paruoš visuotinį suvažiavimą, rinkti nuolatinei vyriausybei. Suvažiavimą asmeniškai sveikino katalikų Bažnyčios atstovas, šv. Tėvo delegatas lietuviams kanauninkas F. Kapočius. Jis savo sveikinime iškėlė evangelikų nuopelnus tiek religinei, tiek pasaulietiškai Lietuvos spaudai spaudos draudimo gadynėje. Jis palinkėjo evangelikams suglausti savo eiles ir bendrom jėgom ruoštis Lietuvos prikėlimui.

Popiežius Pijus XII apie tarptautinę padėtį

Roma, birželio 3 d. Popiežius Pijus XII, susirinkusiems jį pasveikinti vardinių proga kardinolams, pasakė kalbą apie pasaulio vargus ir rūpesčius. Popiežius kalbėjo apie tikros taikos galimybę. „Dažnai gauname įspūdį, kad tikroji taika, kurios ilgisi žmonija ir krikščioniškoji sąžinė, traukiasi nuo mūsų vis tolyn ir tolyn. Ant tarptautinių konferencijų stalų didėja krūvos popierių, sunkenybių ir kliūčių vis labiau ansunkinančių pasiekti teisingą sprendimą." Esą klaida manyti, kad žmonės kurie beveik be išimties yra perėję kraujo mokslą, gąsdinimais būtų galima nukreipti nuo bandymų prievartos valdžią užmesti kitoms tautoms. Pirmas rimtas žingsnis į taiką bus padarytas tada, kai bus padėta rimtų pastangų išsilaisvinti iš imperializmo dvasios ir nusikreipti į teisingumo pagrindus.

Prancūzijos kunigų suvažiavimas

Nuo 24 iki 28 balandžio Besançone įvyko Prancūzijos katalikų kunigų suvažiavimas studijuoti parapijos problemoms. Iš visų vyskupijų susirinko 1000 kunigų. Suvažiavimui būdinga buvo jauna apaštališka dvasia ir kūrybingas prisitaikymas pastoracijos darbe dabartinėms pasaulio sąlygoms. Kongrese dominavo du frontai, kurių vieną sudarė Paryžiaus priemiesčių klebonai su kun. Michonneau priešakyje, o kitą Marselio dominikonai su tėvu Loew priešakyje, kurie pasidėję savo habitus ir apsivilkę uosto darbininko drabužiais dirba Marselio uoste. Suvažiavime ypač išryškėjo dvi mintys: bendruomeniškumo dvasia ir misijonoriškos atvirybės dvasia.

Bendruomeniškumo dvasia: parapija, būdama nirmoji mistinio Kristaus Kūno celiulė turi būti gaivinama ir visus patraukti savo gyva broliška meile. Broliškas dirbančiųjų kunigų sugyvenimas tarp savęs ir su parapijos aktyvu. Tačiau jokio klerikalizmo, kuris tik diktuoja ir valdo.

Atvirybės dvasia: tikinčiųjų bendruomenė neturi būti savyje uždara ir neturi kliudyti kunigams pasiekti netikinčiųjų masę. Katechumenai, kurie yra pasinėrę ateistinėje masėje, negali išsyk pasisavinti visą krikščioniškos liturgijos išvidinį spindėjimą. Tačiau juos nereikia atstumti dėl jų silpnumo. Kongresas išreiškė pageidavimą, kad oficialiai Bažnyčioje būtų atgaivinta **katechumenų liturgija**, kuri būtų progresuojas įvadas tiems, kurie dar nestengia naudotis sakramentinio gyvenimo pilnuma.

Nors suvažiavimo dalyvių daugumą sudarė pagyvenusio amžiaus žmonės, tačiau, kaip išsireiškė Besançono Vyskupas, jis pasižymėjo seminaristiškos dvasios uolumu.

*

Prancūzai metinės karo pabaigos ir tautos išlaisvinimo sukaktuves sujungė kartu su šv. Jonanos d'Arc švente.

*

Naujai paleisti apyvarton Portugalų Indijos pašto ženklai turi tautinių didvyrių ir šventųjų atvaizdus.

*

Roterdame Olandijos katalikų rašytojų ir žurnalistų sąjunga turėjo savo suvažiavimą. 6000 dalyvių ėjo bendros komunijos.

*

Liuveno katalikų universitetas Feldmaršalui Montgomery suteikė garbės daktaro laipsnį. Universitetas turi 7300 klausytojų, iš jų 400 studijuoja teologiją. 400 studentų yra užsieniečiai.

Ispanų kairieji grįžta į Bažnyčią

Ispanijos kairiųjų vadas Garcia, žinomas iš Ispanijos pilietinio karo laikų, Santanderio laikraščiuose paskelbė didelį susidomėjimą sukėlusį laišką, kuriame jis praneša apie savo grįžimą į katalikų Bažnyčią. Šiame laiške jis apgaili tas neteisybes, kurias jis yra padaręs persekiodamas Bažnyčią. Ši konversija yra sukėlusi nemažo susidomėjimo Ispanijos politiniuose sluoksniuose, nes du kairiųjų vadai: Dr. Andreas Overjero ir Dr. Gracia Morent jau anksčiau yra perėję į katalikų Bažnyčią. Dabar jau miręs Dr. Morente buvo dar ir katalikų kunigas.

*

Barcelonoje atidaryta Ispanų misijų literatūros paroda. Ypatingą dėmesį sukelia statistika apie vergų išlaisvinimą nuo 1733 metų.

*

Aachene atidaryta katalikų pedagoginė akademija, kurioje studijuoja 224 studentai. Mokslas tęsiasi dvejus metus.

Padėka.

Šv. Sosto Delegatūra Lietuviams Vokietijoje ir Austrijoje, surengusi š. m. birželio mėn. 4—6 dienomis Kunigų studijų-rekolekcijų dienas Hanau, nuoširdžiai dėkoja:

Hanau liet. stovyklos vadovybei, Gross-Hessen, liet. Tautiniam Dekanui ir vietos kunigams, liet. moterų komitetui ir visai stovyklos liet. visuomenei už nuoširdų priėmimą, pagalbą ir globą; Vyskupams — J. E. Dr. V. Brizgiui ir E. J. Dr. V. Padolskiui už dalyvavimą ir žodį; visiems pasaulininkams ir kunigams paskaitininkams už įdėtą darbą ir naujas mintis literatams — Bradūnui, Būdavui, Grigaitytei, Gušteitytei-Vaičiunienei, Jurkui, Sateikai, Sužiedėliui ir Kan. Vaitkui už dalyvavimą ir kūrinius literatūrinej akademijos šv. Kazimiero garbei; smuikininkui Vasiliūnui už religinės muzikos koncertą ir p. Jonušui bei jo choristams už religinės giesmės koncertą; sveikinusiems ir kunigų suvaziavimui nuoširdžių linkėjimų perdavusiems: komiteto pirmininkui skautų pirmijos pirmininkui ir Hanau tunto vadovybei, žurnalistų sąjunggs 1 vice-pirmininkui, vyr. liet. evangelikų tarybi.

Kanauninkas Feliksas Kapočius
Šv. Sosto Delegatas Lietuviams
Vokietijoje ir Austrijoje.

Alp(LKA)3320

Pusiau vieša Konsistorija.

Šv. Tėvo pavedimu, š. m. birželio 13 d. Vatikane šaukiama pusiau vieša Konsistorija. Joje bus svarstoma šventųjų paskelbimo klausimai. Patrijarkai, Arkivyskupai, Vyskupai ir Prelatai pareikš šiais klausimais savo nuomonę.

*

Popiežius Pijus XII karališkoje Vatikano salėje priėmė seserų Asumpcijonisčių vyresniąją su 1000 auklėtinių. Audijencios dalyvės šv. Tėvą sutiko labai entuziastingai. Savo kalboje šv. Tėvas iškėlė, kad šiandien kaip tik moteris yra reikalinga gero religinio ir socialinio auklėjimo. Moteris privalo pridėti savo dalį, kad laimėtu krikščioniškoji kultūra. Tikrą atsakomybę už dabartinių dalykų būklę turi tie, kurie stengėsi religiją pašalinti iš viešojo gyvenimo.

*

Garsi Popiežiaus seminarija Ceylono saloje, prieš 53 metus Leono XIII įsteigta, dėl lėšų stokos turėjo užsidaryti.

Žinios iš Amerikos

Prezidentas Trumanas „Šeimos savaitės" proga pareiškė, kad šeimos šventumas sudaro lemiamą veiksnį žmogiškajam gyvenimui atnaujinti.

— Drauge su prezidentu Trumanu ir kardinolas Griffinas, Westminsterio (Anglijoje) arkivyskupas, buvo apdovanoti jėzuitų universiteto New Yorke teisių fakulteto garbės daktarų diplomais. Sutikdami žymiuosius svečius, dešimtys tūkstančių žmonių stovėjo gatvėse. Špalerias.

— JAV aštuoniasdešimts šeši okeaniniai garlaiviai yra pavadinti dvasininkų vardais, pasižmėjusių JAV istorijoje. Penkiolika iš jų yra katalikų vyskupai, kunigai ir misionoriai.

— Ryšum su trisdešimt šešerių metų sukaktimi, kai Amerikoje buvo įsteigta skautų organizacija, visame krašte buvo suruoštos katalikų skautų savaitės. Ta proga pasakytose kalbose visa eilė arkivyskupų ir vyskupų linkėjo katalikams skautams sėkmingai vykdyti gyvenime šūkį: „Dievui, tėvynei ir artimui". Ta proga New Yorke buvo suruoštas įspūdingas katalikų skautų berniukų paradas.

— Katalikų universitetas Kolumbijoje už pasižymėjimą mokslo srityje papeltas į popiežiaus universiteto laipsnį.

— Katalikų darbininkų ratelis Kolumbijoje per, palyginti, neilgą vienerių metų laiką pasiekė gražių darbo rezultatų. Jis įsteigė sindikatą, ligoninę, taupomąją kasą ir mergaitėms namų ruošos mokyklą.

Kultūrinis gyvenimas

— Berlyne vėl atidarytas ir pradėjo veikti Dr. Karlo Sonnenscheino prieš 25 metus įsteigtas liaudies universitetas. Jį globoja kardinolas Preysingas.

— Ulme atidaryta aukštoji liaudies mokykla, vadovaujama Ingės Scholl. Tarp paskaitininkų randame tokius žymius Pietų Vokietijos kultūrininkų vardus, kaip Gertruda v. le Fort, Werner Bergengruen, Fedor Stepun, Romano Guardini, Reinhold Schneider, Gertrud Bäumer, Ernst Wiechert etc.

— Herderio leidykla Freiburge netrukus pradeda leisti naują mėnesinį žurnalą, pavadintą „Orbis Catholicus". Žurnalas duos plačią katalikų gyvenimo visų sričių Vokietijoje ir visame pasaulyje apžvalgą.

— Matthias Grünewald leidykla gavo licenciją tęsti savo veiklą toliau. Leidykla leidžia garsiojo anglų konvertito kardinolo Newmano raštus, kurių bus iš viso 10 tomų, taip pat Romano Guardinio etc.

— Tarp naujųjų žurnalų ypatingai daug žada „Frankfurter Hefte", leidžiami Kogeno ir Walterio Dirkso.

— Tübingeno universiteto rektorium išrinktas dabartinis katalikų fakulteto dekanas prof. Dr. Steinbüchelis.

— Pastaruoju laiku pastebimas žymus grįžimas į tikėjimą buvusių nacionalsocialistų, anksčiau išstojusių iš Bažnyčios. Freiburgo arkivyskupijos organas paskelbė ta proga arkivyskupo patvarkymą, kad iš Bažnyčios pasitraukę, katalikai dėl tuo būdu padarytos didelės žalos, išskyrus ypatingus atvejus, leidžiančius daryti skubią išimtį, kaip senatvė ir liga, tiktai po tam tikro laiko, atlikus reikalingus bandymus ir įrodžius nuoširdžią valią pasitaisyti, taip pat pasižadant vaikus auklėti katalikiškai, tegali būti prileidžiami prie sakramentų.

— Iš Braunau venuolyno Bohemijoje išvyti benediktinai įsikūrė Rohro vienuolyne, šiauriniame Holedau pakraštyje. Minimasis vienuolynas yra išgarsėjęs visame pasaulyje plastiškais Marijos dangun ėmimo vaizdais, atliktais didžiajame altoriuje. Regensburgo vyskupas jiems pavedė nuo gegužės 1 dienos rūpintis Rohro parapijos dvasiniais reikalais.

Šių metų gegužės mėnesio 12 dieną Konnersreuitho klebonas Juozas Naber šventė auksinį savo kunigystės jubilėjų. Jubilėjus sukako jau pereitais metais, bet smarkiui nukentėjus nuo karo bažnyčiai ir klebonijai, jį tik šįmet buvo galima viešai atšvęsti.

Amerikos atstovas prie Vatikano nėra nuolatinis

Amerikos Prezidentas H. S. Trumanas išsireiškė, kad jo asmeninis atstovas Vatikane M. C. Taylor po kurio laiko bus vėl atšauktas. Amerikos protestantai yra prašę prezidento nelaikyti diplomatinių santykių su Vatikanu ilgesnį laiką, kad dėl to nebūtų prieštaraujama amerikietiškam principui, atskirti Bažnyčią nuo valstybės.

Nepasaulėžiūrinė partija

Nuo vokiečių krikščionių demokratų partijos anglų zonoje atsiskyrė viena grupė, įsteigdama naują partiją ir pasivadindama Centru. Savo plačiame programiniame pareiškime, 2 nr. „Rhein-Ruhr-Zeitung" š. m. gegužės 17 dieną, ji savo atskilimą pagrindžia tuo, kad kr. dem. partija krikščionybę gali piktnaudoti politiniams tikslams. Ne pasaulėžiūra, bet politiniai tikslai turi nuvymėti partijos pobūdį. Centras išliksiąs ištikimas savo tradicijoms, jei jis išliksias laisvas nuo konfesinių ryšių ir savo pagrindan paimsiąs prigimtąsias teises, kurios yra bendros krikščionims ir nekrikščionims.

Prancūzų socialinė savaitė Strasburge.

Po šešių metų pertraukos prancūzų katalikų intelektualų kasmet organizuojamos **socialinės savaitės** pereitais metais vėl pradėjo darbą. Jos vyksta kasmet vis kitame mieste ir nagrinėja vis nauju klausimų kompleksą. Pereitais metais savaitė vyko Tulūzoje. Svarstymų tema buvo: **Socialiniai pasikeitimai ir asmens išlaisvinimas.** Šiais metais socialinės savaitės vieta yra Strasburgas. Tema yra: **Tautinė bendruomenė.** Laikas: liepos 29 d. — rugpiūčio 3 d. Tą temą nagrinėjančios paskaitos yra šios: kas yra tautinė bendruomenė; prancūzų tautinės bendruomenės formavimasis; dabartinė prancūzų bendruomenė; žvilgsnis į kelias užsienių tautines bendruomenes; asmens laisvė tautinėje bendruomenėje; valstybė ir tautinė bendruomenė; tautinė bendruomenė žmonijos bendruomenėje; tautinė bendruomenė ir dvasinės bendruomenės; demokratinė valstybės struktūra; provincijos ir dar mažesnio pobūdžio junginiai; kolektyvinių ir individualinių laisvių garantijos; tautinė bendruomenė ir mokykla; tautinė bendruomenė ir jaunimas; opinijos formavimas; tautinė bendruomenė ir proletariatas; miesčionys ir ūkininkai tautinėje bendruomenėje. Einant susidariusia per 50 metų tradicija, tų „savaičių" pirmininkas kasmet vyksta Vatikanan įteikti pereitų metų paskaitų, išspausdintų atskiru leidiniu, ir gauti aprobatą naujai svarstymų temai. Tuo reikalu šiemet audiencija pas popiežių įvyko gegužės 25 d.

— Šiemet sukanka 100 metų kaip šv. Don Bosco pradėjo kurti salezietiškas įstaigas, šiandien praplitusias visame pasauly ir suteikusias tiek daug gero milijonams jaunuolių.

Kettwige yra įkurta Evangelikų Pedagogikos Akademija, kurios atidarymo iškilmėse dalyvavo ir Kölno vyskupas pagelbininkas Dr. Stockums. Jis savo kalboje pabrėžė, kad abi konfesijos (katalikų ir evangelikų), nežiūrint jų tikėjimo skirtumo, yra tarpusavy suartėjusios ir jaučiasi atsakingos už vokiečių jaunimo auklėjimą. Tiktai religinėje mokykloje galinti krikščionybės dvasia pilnai pasireikšti ir tiktai iš religinė dvasia persunktų mokytojų seminarijų galinčios išeiti Kristui ištikimos asmenybės.

Lietuvių šventimai

Jo Emin. Kard. Faulhaberis teikė antrą Sekminių dieną Pullache, šv. Jono Berchmanso Kolegijos koplyčioje, žemesniuosius ir subdijakono šventimus. Tarp kitų ir 4 lietuviai klierikai buvo pašvęsti subdijakonais: 3 pranciškonai: Fr. Amandas Anužis, Fr. Jonas Dyburys, Fr. Steponas Ropolas; ir Fr. Daugintis Petras, jėzuitas. Tie patys gavo Švč. Trejybės šventėje Miuncheno Bürgersaal bažnyčioje diakono šventimus. Fr. Daugintis kunigo šventimus gaus birželio 28 d.

— Popiežius Pijus XII ilgesnėj audiencijoj priėmė vyskupą François Charriére, Lozanos, Ženevos ir Freiburgo ganytoją. Tai pirmasis vizitas, kurį vyriausioji Šveicarijos bažnytinė galva padarė popiežiui, kai buvo išventintas į vyskupus. Buvusis Freiburgo katedros ankstesnysis kanauninkas yra žymus socialogas.

— Popiežiaus Pijaus XII įsakymu karo baigimo Europoje vienerių metų sukakčiai atžymėti Romoje šv. Petro bazilikoje buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos. Jose dalyvavo visos Romos jaunimo organizacijos.

— Romoje buvo iškilmingai paminėta 55 metų sukaktis nuo paskelbimo garsiosios popiežiaus Leono XIII enciklikos „Rerum novarum", kitaip dar vadinamos „Darbininkų. enciklika".

— Airijos pasiuntinybė prie šv. Sosto nuo gegužės 1 dienos pakelta į ambasadas.

— UNRRA'os vadovas La Guardia atsiuntė padėką šv. Tėvui už jo paskelbtąjį į visą pasaulį atsišaukimą prisidėti prie kovos su badu. La Guardia pažymėjo, kad „milijonai žmonių reiškia savo padėką ir meilę popiežiui už pasakytuosius jų adresu didingus žodžius".

— Romoje atidaryta paroda, pavadinta „Gelbėkite gatvės vaikus!" Paroda suruošta bendromis Britų — Italų pastangomis ir gražiai pavaizduoja, koks svarbus gatvės jaunuomenės gelbėjimo darbas yra dirbamas.

— Per Amžinojo Miesto gatves gegužės 18—19 dienomis žygiavo didžiulė įspūdinga procesija. Tai buvo maldininkų žygis į „Septynias Romos bažnyčias", išsilikęs dar iš šv. Pilypo Nerio (1515—1595) laikų. Šventasis vadinamas Romos apaštalu. Procesijos metu buvo giedamos giesmės ir skaitomos maldos. Popiežius procesijos dalyviams pasirodė pro savo būsto langą. Dalyvių skaičius šiemet buvo žymiai didesnis nei karo metais.

— Milane jau metai laiko veikia liaudies universitetas, kuris duoda progą pasaulininkams geriau susipažinti su teologinėmis studijomis. Universitetas jau pačioje darbo pradžioje turėjo didelį pasisekimą. Katalikų Širdies Jėzaus universitetas Milane, nepaisydamas sunkių karo metų padarytų nuostolių, sėkmingai varo savo darbą toliau.

— Naujasis Kolumbijos prezidentas Perez, inžinierius iš profesijos, bet labai kompetentingas ir ekonominiais bei socialiniais klausimais. Savo principinį nusistatymą toj srity semia iš Leono XIII ir Pijaus XI enciklikų.

— Šiemet sukanka 100 metų, kaip Australijoj buvo įvestas katalikų tikėjimas. Ta proga to krašto vyskupai ir arkivyskupai susirinko į specialią konferenciją.

— Garsiajai socialinei enciklikai „Rerum novarum", kurią išleido Leonas XIII ir kurią 1936 m. papildė Pijus XI nauja enciklika „Quadragesimo Anno", šiemet sukanka 50 metų.

— Garsusis katalikų darbininkų jaunimo (J.O.C.) judėjimas, prasidėjęs Belgijoje ir persimetęs į Prancūziją ir kitur, po karo vėl plėtoja savo veiklą su dar didesniu pasisekimu. Jo kūrėjas kan. Cardijn lankėsi pas šv. Tėvą su pranešimu apie karo meto veiklą ir gavo palaiminimą ir nurodymus tolimesnei veiklai. Kan. Cardijn turi pakvietimą į Pietų Ameriką, kur jis turi pamokyti organizuoti moderniškas apaštalavimo priemones darbininkų tarpe.

— Nantes. 80.000 rinkėjų iš Žemutinės Luaros apylinkės manifestavo už auklėjimo laisvę. Rinkėjai pareiškė, kad jei konstitucija neatsižvelgs į mūsų laisves, mes vėl ją atmesime.

„The New Life." Lithuanian religious newspaper published with permission of Military Government Munich. — „Neues Leben" — kath. Zeitschrift in litauischer Sprache mit Genehmigung des Erzbischöfl. Ordinariats München. — „Naujasis Gyvenimas" Lietuvių Religinės kultūros Laikraštis. Leidžiamas Lietuvių Katalikų Kunigų Sąjungos, redaguojamas kun V Bagdanavičiaus München. Lamontstr. 21. — Kaina 80 pf. — Printed by Haas & Cie., Augsburg.